

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Hogy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Hogy hónap 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs betű sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryáttér betű sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, július 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- Igen — nem.
- Növekedik a póttartalékosok száma.
- Az utazó politika.
- Vojtháné a férjéről és Haverda Micliről.
- Tapl és a Tata.
- Megszökött urleány.
- Földbirtokosból kabaréénekes.
- Játékosok.
- A modern Lill.
- A hűtlen férj.

A miniszterelnök beszéde

Arad, július 22.

Este, a pártkörökben, sőt még ma is, a képviselőházban, a mikor már az indemnitásról volt szó: a politikusok Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök tegnapi nagy beszédével foglalkoztak. Nem a meglepetés tartotta ébren az érdeklődést, hogy a miniszterelnök váratlanul nagy stílű parlamenti szónokként mutatkozott a Ház előtt. Az a beszéd nemcsak retorikai érték volt, hanem államférfiai cselekvés, a melynek módja, tartalma, okossága nemcsak arra hoz elismerést, a ki elmondja, de emeli a parlament színvonalát. Kormányelnök megnyilatkozása, a melyben minden szónak, minden mondatnak meg volt a maga céltudatos iránya, a mely minden részével jelentőset, a helyzet szükségét pótlót, komolyat adott s a mely a művelt politikusok előkelő tónusát tette otthonossá a léhaságok-

hoz, komolyan nem vett frázisokhoz és a csárdastilushoz szokott parlamentben: — ez volt az eredetisége, a vonzóereje Khuen beszédének.

A kik figyelemmel kísérték a miniszterelnök pályáját, azok régóta tudják, hogy Khuen-Héderváryban megvan egy elsőrangú államférfinak minden képessége. Két óránál hosszabb beszédét hallgatva, az egész képviselőház rájött ez igazságra. S így nemcsak a többség bukkant rá vezérére, de a parlament a maga egészében átengedte magát egyérett, az élet tapasztalataitól megszűrt, nemes politikai tehetség igézetének.

Lovas nemzet fia lévén, a folyosón a beszéd nyomán szájrul-szájra járt a közkeletű kifejezés: „a miniszterelnök nyeregbe ült.” Mi azonban kevesebb szittya virtussal, de annál több igazságérzettel úgy mondjuk, hogy a képviselőház, a sajtó, s ennek nyomán az ország csak ma ébredt tudatára: a repülő tintatarló virágnyelvél megtisztelt miniszterelnökben, a „grancsárban,” a horvát prokonzulban, kétszeres miniszterelnöki vállalkozás hajótöröttjében milyen, a javából való államférfit tisztelhetünk. Teljes nyíltsággal és őszinteséggel tárgyalta a felmerült kérdések legkényesebb vonatkozásait. Így tett beszéde ama részében, a melyet a választói jog kiterjesztésének kérdéséről mondott. Ez a kérdés, amely mint a gályarabot, a hajó fedélzeté-

hez láncolta a koalíciót, s amelynek segítségével éket remélnék verni a többség szilárd, erős szerkezetébe: az egész Ház érzését és törekvéseit harmónikusan egyesítő csodaszerré vált a miniszterelnök kezében. Nemcsak, hogy saját pártját forrasztotta össze vele, hanem valamennyi párt osztatlan tetszését vivta ki.

A nemzetiségi kérdésben is minden pártról helyeselték a miniszterelnök fejtegetéseinek. Teljesen magáévá tette e kérdésben Tisza István álláspontját. S ha Tisza előékenységet várt e kérdésben tőle, elmérgesedett sebeknek enyhítését, okos békülékenységet, de megalkuvást nem ismerő szívós ragaszkodást a nemzeti magyar állam posztulátumaihoz: a miniszterelnöki beszéd e tekintetben is kielégítette a várakozásokat.

Hát mikor a választási visszaélésekről szólott! Oly igaz, oly emberi, s oly találó volt mindaz, amit erről mondott, hogy négy szemközt maguk az ellenzékiek is beismerhették, peccavimus intra muros et extra. Ha disztelen a szakállhordás, mindnyájan bűnösök vagyunk abban.

Okos és emberies volt, a mit e tárgyban a miniszterelnöktől hallottunk. S bár olykor az eleven husbavágott a megjegyzéseivel s még inkább az adataival: zokszó nélkül türtö az ellenfél. Azért volt ez így, mert Khuen-Héderváry igazat mondott, de

Házasság.

Irtá: Szomaházy István.

I.

A Margit udvar egy másodemeleti szobája. Timárné a fehérmű-szekrényt rakosgatja, Erzsike kisasszony pedig egy zsirfoltos Obnet-regény fölött bóbiskol. Timár ur kissé sápadtan olvasgatja a pénzét az éjjeli-szekrény mellett.

Timárné: Legalább becsásd le a függőnyt. A Jeromos-villából mindenki beláthat.

Timár: Erzsike, becsásd le a függőnyt. (Erzsike unott arccal megy az ablakhoz, hogy a szobát a külvilág elől elzárja.)

Timárné (kivárcsiar): Menni? Timár: Száznegyvenkét forint és huszonhat krajcár.

Timárné: Nem sok. Timár: Mondhatom, hogy igen különös kifejezéseket használ. Nem sok! Nagyezerű. Ha ma este becsületesen megvacorázunk, anynyink se marad, hogy a második osztályon utazhassunk.

Timárné: Hogy-hogy? Timár: A szoba harmine napra kilencven forint. A zenedij és a kurtaksa husz forint. A szobafeány, a pineér, az uszómaster és a fürdőszolga borralalója tizenkét forint. Az utiköltség hármunknak tizenöt forint és kilencven krajcár. Vagyis summa summarum százharminchét forint és kilencven krajcár.

Marad tehát négy forint és harminchat krajcárunk.

Timárné: Pedig még reggeliznünk is kell. És a podgyász...

Timár: Borralalóra nem fogok többet kiosztani nyolc forintnál.

Timárné: Ez a rablóbanda szépeket fog beszélni rólunk.

Timár: Ha nem tetszik nekik, pukkadjanak meg. Nem azért vagyok a világon, hogy minden pikkoló sarokházat szerezzem a filléreimen.

(Verejtékes homlokka rakja vissza a pénzt a tárcájába. Egy ötfilléres eközben az ágy alá gurul; Timár ur keservesen görnyedve kaparja ki a hitvány kis pénzdarabot.)

Timárné: Mindjárt mondtam, hogy nem lesz elég ötszáz forint. A takarékpénztárnak elvégre mindegy lett volna, ha száz forinttal többet is ad a váltódra.

Timár: Hogyne! Formálisan megsértődtek, hogy csak ötszáz forintot vettem föl. Az igazgató mindenáron rám akart tukmálni még egynéhány ezresbankót.

Timárné: Ötszáz forint, vagy hatszáz forint, az már egészen mindegy.

Timár: Jobb lenne, ha e sok-szamárság helyett inkább arról beszélénk, hogy lehetne megapórolni a vacsorát?

Timárné: Ne vacsorázzunk? Timár: Azt mondd, hogy migréned van

s itt fonn egy-egy jó esése kávét iszunk. Három kávé: az mindössze kilencven krajcár.

Erzsike (aki mindeddig az Obnet regényt olvasta): Hát Szőke ur?

Timárné: Az igaz. Szőke urnak megígértük, hogy együtt vacsorázzunk vele. Hiszen ma töltjük itt az utolsó esténket.

Timár (mogorváo): Tehát bucsulakoma?

Timárné (nalka): Tudod, hogy Szőke ur komolyan udvarol Erzsikének. (Fónhangon): Menj csak oda az ablakhoz, Erzsike!

Erzsike (vállal vonva az ablakhoz megy): Miatha nem is tudnám, hogy miről van szó!

Timárné: Szőke ur vagyonos fiatalembernek látszik és a lányunk határozottan szerencsés csinálna vele.

Timár: Nem kívánod, hogy pezsgőt is hozassak a négy forint harminchat krajcárból?

Timárné: Pezsgőre nincs szükség. Szerényen, de tisztességesen megvacorálunk s vacsora után ügyesen ráveszed, hogy szándékaik felől nyilatkozzék.

Timár: Szeretném tudni, hogyan szokás rávenni a fiatal urakat arra, hogy szándékaik felől nyilatkozzanak.

Timárné: Azért vagy férfi és apa, hogy az ilyesminek kieszed a módját.

Timár: Talán megcsiklandozzam, vagy barackot nyomjak a fejére? Elvégre pisztolyt nem szegezhetek a mellének.

Timárné: Semmi szükség arra, hogy pisztolyt szegezz a mellének. Bizonyos vagyok róla, hogy Szőke ur szereti a lányodat.

az igazmondás formájában választékos volt és mértéket tartott.

A nemzet detronizált vezérei fejüket kezükre hajtva, melankólikus érzéssel hallgatták a miniszterelnököt, mikor egyszerű szavakkal, de megkapó szinsekkel rajzolta meg a nemzet lelkiállapotát, mikor a koalíció és a munkapárt politikája között kellett választani. Még nem bizott a munkapártban, de már torkig volt a koalícióval. Ez a többség igazán egy parttyával ment harcba a koalíció ellen. Semmi hatalmi szervezet nem volt a kezében. Romokban hevert minden, amit hatalma megtartásának céljaira a hajdani szabadelpárt alkotott. Se főispánjai, se választásielnökei, se hatalmi apparátusa. Az „alkalmazottak” 70%-a az ellenzék politikáját szolgálja. Csekély kivétellel, ellene a sajtó egész ereje. A csoda mégis megtörtént. A nemzet többséget, igen nagy többséget állított a munkapárt háta mögé, bár a kormány szakított a délibábpolitika rendszerével, nem izgatta semmi csábító ígérettel a nemzet fantáziáját s nem zaklatta fel teljesíthetetlen álmokkal az ország lelki egyensúlyát. A kormány és a nemzeti munkapárt semmit sem ígért, amit nem teljesíthetne. S a közvélemény mégis hozzásegődött.

Békét kínált a miniszterelnök, de a háta mögött ülő többség önértetere hivatkozott. Ez a férfias önértet becses biztosítéka annak, hogy a parlamenti anarchia egyhamar be nem állhat, mert minden kártékony gyujtogatói szándék eltapostatik.

A földmivelésügyi miniszter Miskolcon. Budapestről jelentik: Serényi Béla gróf holnap putnoki birtokára utazik, onnan vasárnap délután Miskolcra megy, hogy Görgey László programbeszédén résztvegyen és bucsút vegyen a kerületől.

Timár: Bucsulakoma négy forint harminchat krajcárból!

Timárné: Nem szükséges, hogy lazaot és szőlőt hozass. De egy szerény vacsorával végre tartozunk a lányunknak.

Timár: Nekem mindegy. A bucsulakomának a szobapincér issza meg a levét. Ugy éljen a kaportalai mabaradsa, mint ahogy többet adok neki egy korona borralalónál.

Timárné: Inkább a szobapincér szidjon bennünket, semhogy a lányuk partában maradjon. (A lányához): Erzsike, vedd csak föl gyorsan a csipkeruhádát, mert ma este odafenn vacsorázunk a terrazon.

Erzsike: Igenis, anyuskám!

(A két nő nagy gonddal felöltözködik. Timár ur haragosan cigarettáz.)

II.

A nagyvendéglő terrassa. Az ablakok körül elegáns családok ülnek. A cigány magyar nótákat játszik. Timárnén fekete faille-ruha van, a boutonjai pedig csakugy szikráznak a lámpák fényében. Erzsike kisasszony kedves és enniváló. Timár ur derűlten cseveg Szóke ural, aki fehér nyersselyemöltözetet és krémszínű félcipőt visel.

Timár: Hát maga, kedves barátom, még meddig marad?

Szóke: Nagybátyám, a miniszteri tanácsos, aki mint afféle gazdag agglagény, tele van mindenféle bozárrel, szigorúan meghagyta, hogy augusztus vége előtt semmi szín alatt ne

Igen — nem.

A képviselőház ülése.

Távírti tudósítás.

Budapest, július 22.

Ma véget ért a felirati vita, megtörtént a szavazás, amelynek eredménye senki előtt se volt kétséges. Alig husz ellenzéki képviselő szavazott ellene, míg a munkapárt óriási többsége elfogadta a kormánypart feliratát.

A szavazás előtt Batthyány Tivadar gróf élt a zárzó jogával és elmondta azt, amit már előtte számosan elpanaszoltak.

Ma megkezdődött az indenitás tárgyalása is, amely hamarosan véget fog érni s már a napokban sorra kerül az ujoncjavaslat. Ha így halad a tanácskozás, akkor augusztus első napjaiban megkezdődik a parlament szünete.

Részletes tudósításunk a következő:

elnök: Barzeviczy Albert.
jegyzők: Mihályi Péter, Popovics Dusan,
Beszkid Antal.

Miután bitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét,

Elnök bemutatja Beregvármegye törvényhatóságának a cigányügy rendezése tárgyában beadott kérvényét, a mely a kérvényi bizottságnak adatik ki.

Ezután Ghillány Imre báró leteszi a bírálóbizottsági tagsági esküt.

Bornemiszsa Lajos báró jelentést tesz a II. bíráló bizottság működéséről.

(Batthyány Tivadar zárszava.)

Következnek a zárszavak a választfelirati vitához. Első szózik a Justh párti

Batthyány Tivadar gróf, a ki kezdetben Rudnay Alajos július 15 iki beszédével polemizál, a melyben ez támadta az ő kijelentéseit a katolikus autonómia tárgyában. A vita során kevés szó esett a Bánffy Dezső báró és a Szabó István féle felirati javaslatokról, a mit nem helyesel. Bánffy felirati javaslatát örömmel üdvözli, (Helyeslés a Justh párt.) a kisgazdak felirati tervezetűek pedig majdnem minden programpontját a magáénak tekintik, a kisgazdatársadalom érdekében kívánt pontosatai miatt. Közjogi kérdésekről — Apponyi után — nem kíván szólni, csupán a Háznak ex-lexben való felosztása kérdéséhez kíván szólni néhány szót. Nem tartja ezt törvényesnek, de ha áll a miniszterelnök tegnapi kijelentése, hogy t. i. az ország nemcsak a koalíció ellen, hanem a munkapárt mellé állott, nem is volt szükség arra, hogy a Ház ex-lexben feloszlattassék. Polemizál Rónay Jenő beszédével, a melyben ez a gaz-

menjek vissza Budapestre. Az öreg ur a fejébe vette, hogy agyondolgozom magam. De egy félmillióós bácsikának, ugyebár, még a bogarait is tisztelni kell?

Timárné: De kell ám! Az öreg kornak mindenestre megvannak a maga bölcs és megbiggadt tapasztalásai. A bácsinak maga az egyetlen örököse?

Szóke: Van még egy kis hugom az angol kisasszonyok kolostorában. — Hát nagyságos asszonyék már végképen Budapesten maradnak?

Timárné: Mi jut eszébe? Férjere minden évben megkivánja, hogy pár uszet odalenn töltsünk a zsillpölgyi birtokunkon. A kastély csendes magánya, a park évszázados plátánjai, az aranykálászós rózsaság, meg a kis Csevice idillikus csobogása: ez szerinte a legigazibb pihenés. No nem igaz, Tamás!

Timár (ijedten): Hát peraze.

Szóke: Ki tudja, mikor találkozunk megint egymással?

Timárné: Amikor maga jönnek látja majd, kedves Miska. A jó lsten tudja, hogy mivel babonázta meg a kis lányom fejét; ez a gyerek, aki odahaza még azt se tudja, hogy férfiak is vannak a világon, három hét óta mind csak azt beszéli, hogy maga Miska, az egyetlen férfi, aki tetszik neki.

Szóke (Erzsike felé fordul): Köszönöm, kisasszony.

Erzsike (elpirul): Hogy hazudik az édes mama!

dasági önállóság elvét helyesli, de megvalósítani nem kívánja.

Rónay Jenő: Azt mondtam, hogy nem vagyok elég erősek.

Batthyány Tivadar gróf: Rátér a miniszterelnök beszédének arra a passzusára, melyben a választói reformról volt szó. Sürgősen követeli a reformot, amelyre nézve a miniszterelnök beszédében késedelmezési kijelentéseket talal. Ebbe a Justh párt semmiképpen sem egyezhet bele. (Ellenmondások a kormányparton) Gondoskodni fog ó és pártja agitáció útján, hogy a kérdés, évekig kitolva, el ne odáztathassák. (Helyeslés a baloldalon.)

Egy hang a kormányparton: De akkor nem jön be a Hazba!

Batthyány Tivadar gróf: Nem fontos egy ilyen hatalmas reformnál egy képviselő személye. Ausztriában se jött be a Hazba az a képviselő, aki előadójá volt a választói reformnak és ez nem lett kára Ausztriának, csak annak az egy képviselőnek. (Helyeslés.) Attér a trónbeszéd egyéb fejezeteire, majd azokra, amelyekről nincs emlités, így az iparfejlesztési akcióra, amelyről tegnap a miniszterelnök szót, a koalíciót elítélve. A szubvencióis iparfejlesztést a közös vánterület okozta karok kompenzációjául tekintik. Az a módja az iparfejlesztésnek, hogy a katonai kiadások egyrészt fordítják erre a célra. Szociális működéséről szól, amelyet a kormánypart rosszal, de ó, aki hozza van szokva a nyilvános szereplése gáncsolásához, nem veszi a szivere. Semmi ramadás se fogja eltántoritani attól, hogy a kisexisztenciák érdekében tovább is működjek. Rátér a nemzeti-ségi kérdésekre, melyekben eszija Tisza István gróf nézetét. E kérdések megoldasa nagy momentuma körül csoportosul. Az egyik az igaztók szigorubb megbüntetése. Második a nemzetiségeknek adott engedmények né i megszoritása. Hajlandó vagyok engedményekre a béke érdekében.

Egy hang jobbról: A radikálisok érdekében?

Batthyány Tivadar gróf: Igen, a radikálisok érdekében. Tőlük tanultam, hogy engedményekkel mit lehet elérni. A legnagyobb ószinteséggel.

Slezák Lajos: Tettetett ószinteséggel. (Zaj.)

Batthyány Tivadar gróf: Ez felfogás dolga.

Slezák Lajos: Nem felfogás, hanem sokaknak meggyőződése.

Kelemen Samu: Nem is a nullaké! A nullaké beszélnek. (Zaj. Elnök csöngtet.)

Slezák Lajos: Maga a nulla!

Elnök: Figyelmezteti Slezákot, hogy ne folytasson párbeszédet.

Batthyány Tivadar gróf: Nemzeti engedményeket csak úgy adna, ha biztos lenne abban, hogy azt kölcsönösen megtartják. Nem ért egyet

Timárné (Erzsikéhez hangosan): Miért nem hozatsz drágám egy adag turkesztánt? (Tiltólag hunyorgat a leányára.)

Erzsike (ravaszul): Ha megengedi az édes mama! (A pincerhez): Lajos, hozzon egy adag turkesztánt.

Timárné (lopva Erzsikéhez): Ezért egy pontot kapsz otthon!

Timár: Egy adag dinnye nyolcvan krajcár! (Elkeseredve): És mindezt négy forint harmiuchat krajcárból!

Erzsike (elbajoló szemtelenséggel mutat a szomszédos kuszartisztek asztala felé): Nini, azok francia pezsgót isznak.

Szóke: Szereni a pezsgót?

Erzsike: Imádom.

Timárné (felre): Jesszus Máriai!

Timár (ugyanígy): Még csak az hiányzik, hogy pezsgót hozassak!

Timárné (sugva): Otthon ki fogom tépni a füledet.

Szóke (kissé halaványan): Ha parancsolja Erzsike... ha megúszta azzal, hogy kocint velem...

Erzsike (derős arccal): Nagyon szivesen.

Szóke (a pincerhez). Némileg megilletődve): Hozzon csak egy uveg pezsgót.

Pincer (sugva): Franciái?

Szóke (ugyanígy): Nem, magyart!

Pincer (zenezős). Helyes! (El.)

Erzsike: Mi a maga nótája?

Szóke (rosszal sejtve): Miért kérdi?

Tisza grófnak a románokkal szemben tanúsított felfüggetlésével. (Ellentmondások a jobbközépen.)

Elnök (csönget.)

Láng Lajos (az előségi emelvényen): Halljuk! Hiszen annál tovább tart!

Batthyány Tivadar gróf: Végezetül rátér a bosnyák kérdésre és örvehangsúlyozva, hogy Bosznia népe olyan egyhanguan mondott vétót a triestisztikus törekvéseknek. Befejezi beszédét a balpárt tapsai közben. Ezzel a felirati vita véget ért.

(A szavazás.)

Elnök: Következik a szavazás arra a kérdésre, hogy elfogadják-e a Ház a képviselőház által kiküldött bizottság válaszfelirati javaslatát általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául. Igen, vagy nem?

A képviselők felállással szavaznak és a felirati javaslatot a túlnyomó nagy többség általánosságban elfogadják.

A részletek megszavazása — minthogy a felirati javaslat szakaszokra felosztva nincs — bekezdésenként történik.

Mihályi Péter jegyző olvassa a felirati javaslat szövegét, 31 bekezdésre osztva, melyet a többség ériási majoritással, egyszerű felállás útján elfogad.

(Az indemnitás.)

A szavazás befejeztével — amelyet a munkapárt nagy éljenzéssel, az ellenzék pedig tüntető kivonulással fogad — következik az indemnitás tárgyalása, amelyet

Hegedüs Lőránt előadó terjeszt a Ház elé. Technikai okok folytán kellett a régi költségvetési mintát beterjeszteni. A javaslatnak csak egy szakasza, — az ötödik az — amely fővebb megvitatásra szorult. Ebben a ház és földadóreformnak két évvel való elhalasztását javasolja a kormány. Ez a két esztendő azért kell, mert adótörvények érelbeléptéhez nyugodt politikai és pénzügyi helyzet szükséges, hosszú előkészületek, amelyekre nem volt idő a most elmúlt hónapokban. Osztrák példával igazolja, hogy mennyire szükséges új adótörvények életbeléptetéséhez hosszabb határidő.

Adótörvények végrehajtása nem történhet felületesen és teljesen érthető, ha a kormány alapos megfontolási időt akar magának biztosítani. Főleg pedig helyes, hogy ezzel alkalmat ad arra is, hogy az adóreform hibáit kijavíthassuk. Hogy a kormány fog-e változásokat tenni, az a végrehajtási utasítás kidolgozásánál fog eldőlni. Ajánlja az indemnitási törvényjavaslat elfogadását. (Helyeslés.)

Elnök jelenti a Háznak, hogy a pénzügyminiszter Teleszky János államtitkár bizta meg a törvényjavaslatra vonatkozó felvilágosítások megadásával. Az ülést öt percre felfüggeszti.

Erzsike: Ha megmondja, akkor én is eláruolom az evémet.

Szöke: Hát mondja meg előbb maga!

Erzsike (esillogó szemmel): Két lánya volt a falunak, két szép lánya...

Szöke: Igen?

(Zavartan távozik és pár percig tárgyal a cigánnyal.)

Timárné (dühösen): Még ma este két olyan posztot kapsz, hogy holtod napjáig megemlegeted.

Erzsike (ártatlanul): Miért? Ha tetszem neki, hát hadd fizessen!

Timár (keserűen felkacag): A négy forint harminechat krajcárómból még pezsgőt is hozassak és a cigányt is honoráljam!

Erzsike: De hiszen nem az édes apa fizeti...

Timárné: Szerencsétlen! Az édes apád csak nem engedheti meg, hogy mi mindent az a fiatalember fizessen. A pezsgő és a cigány: az legalább is húsz forint.

Erzsike (szemtelően naívsággal): Bizony, a férjhezadó lány pénzbe kerül. Okosabb lenne, ha minden leánygyermeknek hathetes korában kitekernék a nyakát.

Timárné: Bár kitekertem volna a tiedet!

(Szöke ur visszatér és diszkretül helyet foglal az asztal mellett. A cigány az Erzsike kisasszony nótáját huzza, a pincér pedig, hercegi leereszkedéssel,

az elnöki széket Kabos Ferenc foglalja el. (Szünet után)

Az indemnitáshoz elsőnek

Tüdős János (Justh-párti) szólal fel, aki pártja nevében nem fogadja el a javaslatot, mert bizalmatlansággal viseltetik a kormány iránt. Erre politikai indokokon kívül tárgyi okai is vannak. Visszatartja azt a vádat, mintha az ex lexért a felelősség a függetlenségi pártot illetné. Ennek ódiáját visszahárítja a munkapártira. (Zej) Hosszasra fejtegeti az ex lexben való házfelosztás törvénytelenességét.

Csorny Károly (munkapárti) volt a következő szónok.

Csorny Károly ezután az országos levéltárcái levő tarthatatlan állapotokat teszi szóvá.

Utána Déry Zoltán, a koalíciós kormány volt államtitkara beszél. Megvédelmezi a koalíciós kormányt azokkal a vádakkal szemben, mintha tönkretette volna az ország pénzügyi kormányzatát. Wekerléről — aki 1867. óta az ország lelkéválóbb pénzügyi kapacitásainak egyike s kinek nevéhez nagy alkotások fűződnek, — ezek a vádak lepattannak. Az a vád, hogy az állampolgárok adóterheit szükség nélkül súlyosították, nem állhat meg, sőt az egyes adóknál ezek a terhek csökkentek. Emlékezteti a többséget arra, hogy a koalíciós kormány pénzügyi erejét a máv... a megyei és községi tisztviselők fizetésrendezése annyira igénybevérték, hogy egyáltalában nem illik rá a könnyelmű gazdálkodás vádjá. A költségvetések a hadügyi és szociális terhek folytán állandóan emelkednek. Rámutat az új adótörvények előnyeire, beszél azokról a pénzügyi és szociális alkotásokról, melyeket a koalíció hozott létre. Hosszasra fejtegeti az indemnitás parlamentaris és alkotmányjogi természetét. Kijelenti, hogy a javaslatot pártja nem fogadja el, de a törvénytervezőre emelkedését nem fogják megakadályozni.

Ezután megállapítják a holnapi ülés napirendjét. Az ülés két óra után ért véget.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A magy. orsz. munkások rokkant- és nyugdíjintézete aradi fiókja vigalmi bizottsága ma (szombaton) este 8 órakor gyűlést tart a Kánya-féle színházi sörözőben.

(*) Az aradi „Burasztársaság“ vasárnap d. u. 5 órakor a Krempelcz-féle „Feketesas“ szálloda helyiségében tartja rendes félévi közgyűlését. A napirenden levő fontos ügyek elintézése miatt kérem a t. tagokat, hogy ezen ülésen minél nagyobb számban vegyenek részt. Tisztelettel: Grünwald Simon elnök.

bontja föl a megrendelt magyar pezsgőt. Erzsike oly ragyogó szemmel néz Szöke urra, hogy a fiatalembernek minden vére a fejébe tódul.)

Szöke: Kedves egészségére, Erzsike!

Timár (a pincérhez, ónszírtű arccal): Hozzon még egy üveggel.

Pincér: Szintén magyart?

Timár: Persze.

(Lelkes ábrázattal koccintanak, Timár és Timárné szeretetreméltóan mosolyogtak. Szöke ur a fejéhez kapkod, Erzsike pedig kipirult arccal nézi.)

Szöke: Iga, amit az édes mamája mondott?

Erzsike (lesütött szemmel): Igaz!

Timár (Szökéhez): Éltesse az Isten, kedves barátom! (Félre) Adós fogok maradni a zenedijjal és a kurtaksával, de a lányom legalább jó partit csinál.

Szöke (Timárnához): Kezét csokolom, nagyságos asszony. (Félre.) Valakitől kölcsön fogok kérni harminc forintot; de hat hét múlva gazdag és csinos feleségem lesz.

(A cigány tányéroz. Szöke ur tíz forintot dob a tányérba s a példát Timár is követi.)

Szöke (mély meggyőződéssel): Sohase halunk meg!

Timárné (sorgnonjában átmenyi gyönyörűséggel nézi. Hangosan): Igazán nagyon kedves fiú!

VOJTHÁNÉ

a férjéről és Haverda Miciről.

— Egy szomorú asszony panasza. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 22

A Haverda-ügy néven ismert, szinte a rémregény erejével ható bűnügy ismét aktuálisá vált, mert a budapesti esküdtbíróóság nemsokára tárgyalni fogja a szabadkai bünszövetkezet cselekedeteit. Ebben a bűnügyben talán a legszánalmasabb teremtés: Vojtha Antalné, akitől a férjét ragadta el a férfiak réme: Haverda Mici.

Vojtháné a napokban Makón járt rokonainál s ott a következőket mondta a Makói Újság munkatársának:

— Iva-e az, asszonyom, hogy ön válik a férjéről? — kérdezte a hírlapíró.

— Igaz. Már beadtam a válókeresetet. Nem azért, mintha egészen elhidegültem volna férjemről, hanem az ővele történt megegyezésünk alapján azért, mert névének viselése pályámon akadály, teher.

— Mikor volt legutóbb együtt Vojthával?

— Amikor a szegedi esküdtszék fölmentette, együtt elutaztunk Porto Ré-be, ebbe a kis dalmát fürdőbe. De ott is megzavart Haverda Mariska, aki különben onnan külföldre utazott. Később a férjem nélkül hazajöttem és úgy tudom, hogy Mariska ismét fölkereste a férjemet, akivel együtt jelentkeztek a Kuria megsemmisítő végzése folytán a fővárosi rendőrségnél.

— Van-e tudomása arról, hogy Vojtha viszonyt tartott fenn Haverda Mariskával?

— Nincs tudomásom róla. Szinte hihetetlennek tartom. Unokatestvérek és bár Micit könnyelmű, léha teremtesnek ismerem, aki miatt már két uriember öngyilkossá lett és aki valóságos élvezetet talál abban, ha férfiakat elcsábíthat, — Vojthát, aki nyolc év óta férjem, olyan szilárd jellemű, korrekt embernek tartom, hogy őt nem hiszem képesnek arra a gyöngeségre, hogy a közeli rokonával bűnös viszonyban éljen. De különben Mariska a gyermeke életére esküdt előttem, hogy férjem és közte semmiféle bűnös viszony nem állott fenn.

— Elhiszi ön Haverda Mariska esküjét? Vojtháné gyöngéden elpirult és mosolyogva adott választ:

— Nem hiszem el.

— Mi az ön véleménye Vojtha szerepéről a szabadkai gyilkosságban?

— A férjemet ártatlannak tartom. Nem tudom elhinni, hogy ő, még ha behódolt is Haverda Micinek, Jánosyval — ezzel a züllött erkölcsű emberrel — a Haverdáné meggyilkolásában a legcsekélyebb mértékben is részes.

— A Kuria döntése után mi a véleménye: elítéli a vádlottakat?

— Az kiszámíthatlan. Tóni is, Mici is erősen védekeznek. Jácsoy talán ismét igyekezni fog, hogy őket belekeverje a bajba, de nem hiszem, hogy sikerülni fog neki.

— És ha mégis elítélnék Vojthát?

— Bizony nem hagyom közönyösen. Szeretem az uramat és megbocsátottam neki mindazt a rosszat, amit ellenem elkövetett.

TANÜGY.

(—) Születési bizonyítványok iskolai beiratkozáshoz. Az iskolai beiratások előtt még kellő időben figyelmezteti a városi anyakönyvi hivatal az érdekelteket, hogy az eddig gyakorlatban volt rövid szövegű ingyenes születési igazolmányok kiadása felsőbb rendület folytán megszüntetett. Ezután csak teljes szövegű születési anyakönyvi kivonatok lesznek kiadva, melyeknek kiállításá bélyeggel együtt 2 koronába kerül és elkészítése sokkal több időt vesz igénybe. Nehogy tehát a beiratkozások alkalmával beálló munkatorlódás miatt egyesek kénytelenek legyenek, igyekezzenek kiki még a vakáció ideje alatt a szükséges születési kivonatot megszerezni. Beigazolt szegénység esetén szegénységi bizonyítvány kérhető, melynek alapján a kivonatok díjmentesek.

Tapi és a Tata.

— Az aradi színház örökös tagjai. —

*

Bizonyára mindenki örömmel fogadja azt a hírt, hogy a nyári színházi szezon két kitűnő vendégművészt — Vendreyt és Tapolczait — legközelebb még erősebb szálak fogják Arad városához fűzni, mint eddig. Esideig ugyanis csak a publikum és a művészek kölcsönös szeretete volt a kapocs, amely minden nyáron hozzánk kötötte őket, de ezentúl a művészeket hozzánk fűző kötelék még sokkal erősebb lesz.

De nehogy valaki tévedésbe essen és ezt a köteléket valami rózsaláncnak képzelje, gyorsan eláruljuk, miről van szó. Vendrey és Tapolczai, mire jövő nyárra Aradra jönnek, már nem mint vendégek érkeznek, hanem „hazajönnek“, mint az aradi színház tagjai. A színügyi bizottság tagjai ugyanis igen kedves tervvel feklakoznak. A bizottság legközelebbi ülésén egyik tag azt a javaslatot fogja benyújtani, hogy Vendreyt és Tapolczait válassza meg a bizottság az aradi színház tiszteletbeli örökös tagjaivá. Nincs kétség aziránt, hogy a javaslatot a bizottság éppen olyan örömmel fogadja el, mint amilyen lelkesedéssel veszi tudomásul a közönség a méltó kintutetést.

Ez lesz a publikum hálája a művészek iránt azért a sok derűs óráért, amelyet Vendrey és Tapolczai nyaranta szereznek.

Hogy ennek a kintutetésnek a művészek maguk mennyire örülnek, azt talán felesleges is fejtegetni.

— Igazán végtelen kedves gondolat a színügyi bizottságtól, hogy bennünket ebben a megtisztelő kintutetésben akarnak részesíteni, — mondta Tapolczai. Ennek a tervnek a felvételére egy újabb megnyilatkozása annak az általános szeretetnek, amelynek melegét Araden léptenyomon érezzük. Természetes, hogy ilyen körülmények között jól érezzük itt magunkat és örömmel játszunk Aradon. Hiszen édesebb, aranyosabb közönség nincs a világon, mint az aradi. Már jóformán az egész közönséget ismerem. Ha a közönség szép asszonyaiból néha egy-egy hiányzik, másnap mindjárt érdeklődöm, hogy miért maradt el az előadásról.

— Aztán meg engem Aradhoz régebbi időből is mély szeretet fűz. Az aradi közönség volt az, amely kezdő szimész koromban első szárnypróbálgatásaimat méltányolta és ambícióm felébresztette. Jóformán itt kezdtem a pályámat. Aradi Gerő aradi színigazgató a színésziskolából szerződötten társulatahoz. Azóta pedig sokszor játszottam Aradon. Az utóbbi években minden nyáron itt töltök egy hónapot. Most már szerződés szerint is. Legközelebb már a Vigszínházban csak 11 hónapra fogok szerződést kötni, mert egy hónapon az én kedves aradi közönségemé.

— Igazán büszke leszek, ha az aradiak tiszteletbeli színészüknékv megválasztanak. Pálmay Ilkát a minap nevezték ki a kolozsvári színház tiszteletbeli tagjának. A mi tiszteletbeli tagságunk, ha meglesz, sokkal értékesebb lesz. Mert minket nem kineveznek, hanem a közönség választ meg és a tiszteletbeli tagság mellé a direktortól — szép gázsit is kapunk.

— Egyáltalán — mondotta Tapi és a komolyságból egyszerre visszaesett örökké humorizáló hangulatába — ennek a választásnak gazdasági szempontból is örülök. Mert ha aradi művész lesz, akkor én is jogaimat nyerek arra, hogy levizitáljak a bankdirektoroknál — egy-egy kis váltóval.

Megkérdeztem Vendrey tatát is, hogy mi a nézete erről a tiszteletbeli tagságról. Széremesen mentegődzött:

— Fél füllel hallottam már a dologról, de most még igazán nem illik róla beszélni. Hátha nem is lesz belőle semmi.

— Én azt hiszem, biztosan lesz.

— Hát ha lesz — mondta — nagyon büszke leszek rá. Kedvesebb figyelem az aradiak részéről irántunk el se képzelhető.

— Szereti az aradi közönséget? — kérdeztem az öreg urtól.

— Hogy szeretem-e? Hogyne szeretném. Én is olyan vagyok, mint minden színész. Szeretem a közönséget, különösen, ha tapsol. És az aradi közönség nemcsak tapsol, hanem még ki is akar tüntetni, azért duplán szeretem. Igazán nem is tudom, hogy háláljam meg ezt a szeretetreméltó figyelmet. Hanem igazán megkérem, ne sokat írjon erről a dologról, mert még azt találják mondani, hogy előre iszom a medve bőrére; előre sütkérezem a dióságban. És bizony nem szeretnék a mesebeli ember sorsára jutni.

Az utazó politika.

— A mai nap hírei. —

Távirati tudósítás.

Arad, július 22.

A miniszterelnök ma Bécsen keresztül Ischlbe utazott, hogy jelentést tegyen a királynak a napokban történt politikai eseményekről, különösen pedig a horvát válságról. Khuen gróf azonban csak fél napot tölt Ischlben s már hétfőn ismét a magyar fővárosban lesz, hogy résztvegyen a képviselőház tanácskozásain.

Székely Ferenc igazságügyminiszter ma fiával, Székely Aladár királyi ügyészszel Marosvásárhelyre utazott, ahol fia a munkapárt jelöltje. A jelölt már el is mondta programbeszédét. Az ifjabb Székelynek két erős ellenjelöltje lesz Marosvásárhelyen.

Mai híreink itt következnek:

A miniszterelnök utazása.

Budapestről jelentik: A miniszterelnök délután fel egykor távozott el a Házból titkára kíséretében. A miniszterelnöki palotába hajtott, onnan a nyugati pályaudvarra és este hét órakor érkezett meg Bécsbe. Néhány órát töltött a császárvárosban és este tíz órakor a Nordwestbahnhofról Ischlbe utazott, ahova holnap reggel fél nyolc órakor érkezik meg. A miniszterelnök az Erzsébet szállóban száll meg. Öfelsége előtt délelőtt tizenegy órakor jelenik meg. Eddigi diszpozíciók szerint Khuen gróf még holnap visszautazik Budapestre. Valószínűleg az éjjeli vonattal indul Ischlből. Ha azonban az audiencia nem tart sokáig, a miniszterelnök délután három órakor ül vonatra és Bruckkon át érkezik hédervári birtokára s itt tölt néhány órát. A Ház hétfői ülésén azonban okvetlen részt vesz.

Az igazságügyminiszter Marosvásárhelyen.

— A választás előkészítése. —

Marosvásárhelyről jelentik: Székely Ferenc igazságügyminiszter tegnap ideérkezett. Tudvalevőleg azért jött, hogy lemondjon mandátumáról, mert a végrehajtó bizottság határozata szerint, Szombathelyet tartja meg. A pályaudvaron Csontos Elemér pártelnök üdvözölte. Délután egy órakor volt a gyűlés, amelyen bejelentette, hogy lemond a kerületről. Lemondásával a külső kapocs ugyan megszűnik, de a belső kapcsolat továbbra is fennmarad közöttük. A miniszter beszédét zajos ovációkkal fogadták. Utána Várady Zsigmond dr. beszélt. Ezután a párt jelöltje Székely Aladár

kir. ügyészt, a miniszter fiát. Este nagy banket volt. A miniszter vasárnapig marad Marosvásárhelyen.

Marosvásárhelyről jelentik, hogy az ottani munkapárt ma tartott ülésén képviselőül egybangu lelkesedéssel Székely Aladár ügyészt jelölte. A jelölt rögtön elmondotta programbeszédét, amelyben az általános titkos választójog hívének vallotta magát. A választások határidejét augusztus 6-ára tűzték ki. Székely Aladár ellenjelöltjei Eber Antal Justh párti és Fenyvesi Soma Kossuth párti.

A nemzeti munkapárt értekezlete.

A nemzeti munkapárt ma este értekezletet tartott, amelyen a miskolci és pécsi kerület betöltéséről tanácskoztak, végleges megállapodás azonban nem történt. A párt holnapi értekezletén fog a felállítandó jelöltek személyére vonatkozólag határozatot hozni.

A Ház holnapi ülése.

Budapestről jelentik: A holnapi ülésen folytatják az indennitás feletti vitát. Több szónok van feliratkozva, de valószínű, hogy holnap befejezik a vitát és megszavazzák az indennitást. Erre enged következtetni az a körülmény, hogy a holnapi napirendre már az ujoncjavaslatot is kintűzték.

A bécsi sajtó a miniszterelnök beszédéről.

A „Neue Freie Presse“ írja: A miniszterelnök beszéde nem tartalmaz határozatlanságot a kormány szándékaira nézve. Nem kacérkodik a radikálisabb pártok programjával és népszerű agitációval, nem tesz rejtett célzásokat a kormány és kormánypártnak az ellenzékkel való belső szimpátiájára. Amit Khuen a közös hadsereg magyar részének kifejlesztéséről mondott, az a megröszélt józan ész szava volt. A legegyszerűbb igazságok ezek és mégis a miniszterelnök szájából úgy hangzanak most, mintha soha ezelőtt nem hallottuk volna. Ugyanez az egyszerűség és józansága a felfogásnak nyilvánul meg a bankkérdésről szóló passzusban. A legképzettebb bankpolitikus sem jelölhetne volna meg világosabban a bankpolitika céljait, mint Khuen. A beszédben tartalmazott igazságok sok agyrémot és hagyományos képzelgést döntöttek meg. Ha a magyar nép nagy többsége nem Khuen mellett állana, akkor az ellenzék Khuen beszédének az Ausztria és Magyarország közti közjogi viszonyra, a hadsereg kérdéire és a bankkérdésre vonatkozó fejtegetéseit nem fogadná ily szótlánul.

A „Flömdenblatt“ írja: Khuen a választási esata után a szöcsutát is megnyerte. Kimeletlenül döntötte meg mindazokat a jelszavakat, amelyeket eddig oly veszélyeseknek tartottak. Kétkedni lehet abban, hogy vajon a választók többsége az ujonnan alakított kormánypárt mellett volt-e, bizonyos azonban, hogy a választók a koalíció ellen döntöttek, a klauzulákkal ellátott függetlenségi theoría és a fenntartással üztött 67 es politika ellen. Khuen politikájáról el kell ismerni, hogy az igazságot tükrözi vissza.

A „Zeit“ írja: Khuen Hédervári gróf tagnap mint szónok nagy sikert aratott. E parlamenti sikert politikai győzelem előzte meg, az új választások alkalmával. Ha a magyar ellenzék rémmeséket is terjeszt erről a választásról, józan észszel nem lehet atban kétkedni, hogy az ország bangulata az új választásokban hű kifejezést nyert. Azért azonban egyáltalában nincs okunk Khuen grófról lelkesedni. Hiszen nem a mi kedvünkért hive a kiegyezésnek, hanem mert úgy látja, hogy Deák műve a legjobban és legbiztosabban védi meg Magyarország érdekeit. Magyarország összes tapasztalt közgazdái és politikusai a bankközönség mellett voltak, de kimondani ezt egyikük sem merté, különösen nem oly mesterkéletlen világossággal és precíz nyíltsággal, mint tegnap Khuen gróf. Kevésbébb kielégítő az a tartózkodás, amellyel a választói reformról nyilatkozott. De ez a magyar politikának belső ügye, amelyhez nekünk osztrákoknak alapjában véve

kevés közünk van. Számunkra a legnagyobb fontosságú az, hogy immár a teljesen konszolidált magyar viszonyokkal számolhatunk és hogy a L. jhán túl oly kormány és oly többség vezet az ügyeket, amely strikte ragaszkodik az 1867. évi bázishoz.

A „Neues Wiener Tagblatt” írja: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök tegnap nagy parlamenti győzelmet aratott. Vajjon az emelt hangulatot igazolta-e a beszéd tárgyi tartalma? Beszédében lincsenek toronymagas ígéretek, de nincsenek bátor talánságok sem. Elve, hogy minden helyes időben és normális uton kerüljön tárgyalás alá és megoldásra. Ha valaki a magyar parlamentben a békét keresi, annak megakadályozása nem fog Khuentól kiindulni. Az elkészségnek nyoma sem maradt Khuenben. Mit? Azért, mert, mint azt már Tisza gróf is mondta róla, nem személyes inspirációk vezették a hatalomhoz, hanem tisztán és egyedül az a szándék, hogy Magyarország-nak biven szolgáljon.

A „Reichspost” írja: Magyarországon, bármily kettemellenül essék is ennek megállapítása, nincsen igazi, erős antiliberalis párt. Minden, aminek hatalma van, át van hatva a liberalizmus szellemétől és a nagy szétválasztó szociális és kulturális kérdések iránti közönyöségtől. A magyar nép nagy tömegétől a liberalizmus idegen és ellenszenves, ép úgy, mint az ausztriai keresztény néplélek, de a mostani választójognál a közjogi jelszavak uralmának idején egészséges antiliberalizmus még nem fejlődhetett nagy hatalommá. Ezért közönyös, mily nevet vesz fel a mostani magyarországi rezsim, nagyjában mégis liberalis lesz, amíg az élő hulláknak rendszere, a gentry-gazdálkodás, amely a választások meghamisításával és a nép kizárásával dolgozik, hatalommal bír az országban.

Meyszökött urileány.

— Szerelmes volt egy őrmesterbe. —

Távirati tudósítás.

Arad, július 22.

Ugyiszólván nap-nap után érkeznek a fővárosból híradások eltűntekről. Hol egy-egy diákgyermek, hol egy kisleány távozik el a szülői házból s teljesen nyomuk vesz. Sziute járványszerű azonban az újabb időben a felnőtt leányok eltűnése. Persze, az ok majdnem kivétel nélkül a szerelem. Az a fiatal leány, aki alig hogy kiköt a gyermekeipökből, belekerül az élet forgatagába, s ott, abban a neki új, esodálatos világban nagyon könnyen rátalál álmai hősére, az ideálra. És a bolondos, könnyen hívő, kicsi szíve megtelik nagy-nagy szerelemmel...

Persze a szülők semmit sem tudnak a leány titkáról s a regény szövődik csendben, észrevétlenül. A leány mindenáron az ideáljához akar lenni, de fél a szülői hatalomtól. S ekkor elszakítja magát... gyönyörű rézsás képeket álmodik jövendő boldogságáról, amit a szülői hatalom esetleg megsemmisíthet és elhagyja szüleinek házáat, hogy szerelmesének élhesen.

Ilyen kis regényről értesít fővárosi tudósító k. Sárváry Ferenc dr. budafoki ügyvéd ma jelentést tett a budapesti rendőrfőkapitányságnak, hogy Gabriella nevezetű 17 éves leánya eltűnt. A leány e hó 17-én a fővárosba ment bevásárlásokat tenni s azóta nem tért vissza szüleihez.

Még aznap este távirat érkezett Sárváryhoz Budapestről, mely a következőképen szólt:

Este Wampeticsnél vacsorázom Lujza nénivel. Gabriella.

A szülők ebben megnyugodtak. Amikor azonban a leány másnap sem tért vissza, a szülők nyugtalanodni kezdtek, s a leány keresésére indultak. Ekkor kiderült, hogy leányuk nem volt a Wampeticsnél. Hogy hol lehet most Sárváry Gabriella, azt nem tudják, csak gyanítják a szülők. A leány ugyanis nemrég beleszeretett Horeicsik Antal zenészmesterbe,

aki a Wampeticsben játszott. A leány nagynénjével gyakran eljárt a Wampeticshez és úgy látszik, ott ismerkedett meg a zenészmesterrel. A szülők azt hiszik, hogy Horeic i: Győrbe vitte a leányt, mert néhány nappal ezelőtt Győrbe helyezték át. A rendőrség megindította a nyomozást.

Földbirtokosból

kabarénekes.

— Mahr Nándor rejtelmes eltűnése. —

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentése. —

Arad, július 22

Budapesten sokat beszélnek most a fővárosi rendőrségnek arról a néhány szavas jelentéséről, amely Mahr Nándor kabarénekes eltűnését tartalmazza. Mahr Nándort nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is jól ismerték, mert a közvéleményt sokat foglalkoztatta néhány esztendővel ezelőtt. Mahr Nándor tudniillik egyike volt a Dunántul legvagyonosabb földesurainak. Több ezer holdat kitevő földbirtoka szép jövedelmet hajtott, ez azonban kevés volt a mulatni szerető fiatalembernek.

Hosszu ideig Berlin ben tartózkodott, de amikor Budapestre megismerkedett Keleti Juliska színésznővel, bucsút mondott a német fővárosnak és attól fogva állandóan a színésznő oldalához szegődött. Nagyon sok pénzt költött a színpadi csillagra, s amikor már az utolsó ezrese is eluzott, maga is fölcsapott „művész”-nek.

A budapesti Bonbonnier-Kabaré szerződtette, persze nem a hangja, vagy a tehetsége miatt, hanem mert érdekes volt. A publikum nagy tömegben tódult Mahrnak, a tönkrement földesurnak a produkcióihoz.

A csoda azonban nem sokáig tartott. A szeszélyes publikum hamarosan meguntta Mahr Nándort, aki mostanában nem igen kis gázsit kapott. Közben Keleti Juliska is fölmondta neki a barátságot, de előbb a szerelmese néhányszor agyon akarta löni a kávéházban.

A szerencsétlen és kalandos hajlamu ifju az utóbbi időben ügyvédje segédelméből élt. Ugyanis Mahrnak néhány ezer korona követelése volt a barátain, amelyeket még a „rég jó időben” adott kölcsön. Most ezeket pörölte és az ügyvédje a pörök eldőltségéig bizonyos összegeket adott a tönkrement fiatalembernek. Közben Mahr rengeteg adósságot is csinált. Amerre csak megfordult, halomra gyártotta az adósságokat. Hiteleztek neki, mert azt hitték, hogy nagy örökség vár rá.

Amikor már összeesapni készültek a hullámok az elárvult énekes fölött, egyszerűen eltűnt. Egy levél érkezett ugyanis a főkapitánysághoz, mely szóról-szóra így hangzik:

Hotel Tisza szálló Budapest.

Tekintetes Főkapitányság!

Alulírott jelentem, hogy Mahr Ferdinánd artista, aki szállodánkban 1909. június 10-étől 1910. július 10-ig lakott, e hó 10-én eltávozott s podgyászát hátrahagyta anélkül, hogy újabb tartózkodásának helyét jelezte volna meg. Eddig nem érkezett vissza.

Tisztelettel: Uhrlich Károly kapus.

Azt hiszik, Mahr Amerikába szökött, 200 ezer korona adósság hátrahagyásával.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

A modern Lili.

— Egy leányszöktetésről. —

*

Ahogy leülök írni, egyszerre egy egész sereg közmondás tódul a tollam alá. Kergetőznek az agyamban, hogy ezinte alig tudom őket papírra vetni. Arra az esetre, amiről itt egypár szót akarok írni, mindezek kitűnően ráillenek.

„A virágnak megtiltani nem lehet”, — mondta Petőfi és ez azóta valósággal közmondássá lett. A „fiatalság bolondság”, — ezt már a jó öreg rómaiak is tudták. Hogy az élet a legjobb mesemondó, ez már szinte közhely számba megy, ámbar az alábbi eset, mintha rácáfolna erre. Nyuzodjunk meg, hogy ez csak látszólag van így. Már az öreg Rabbi Akiba megmondta...

Hohó, a közmondásokból elég. Lássuk az esetet. Hát az eset igen egyszerű, de nem közönséges. Egy fővárosi ügyvéd gyönyörű 17 esztendő leánya megszökött egy zenészmesterre!

Az irodalmi háenörök között lehet most rendkívüli gaudium. Most az egyszer nem az író, hanem az élet plagizált. Egyszerűen leplagizálta a Hervé pompás operettjét a Lilit. Persze ha a lényeg megismétlődött is, a forma egy kissé változott. A bamba Pinchardból ebben a szerelmi idillben délceg cseh zenészmester lett.

Nehogy valaki engem itéljen el, én nem itélem el sem a leányt, sem az őrmestert. Mert hiszen én is elismerem, hogy a virágnak megtiltani nem lehet, sőt ha muszáj azt is, hogy a szerelem mindenható. Annak is igaza van, aki azt mondja, hogy fiatalág bolondság, meg annak is, aki az őrmester szempontjából a lebamannok életfilozófiáját hangoztatja, hogy minden órának leszakaszd virágát.

De vegyük komolyan a dolgot. Az ismeretes, hogy a zenének a lélekre, különösen a női lélekre milyen nagy hatása van. Nem említem itt a híres (vagy hírhedt?) cigányprimásokat és szívtörő tenoristákat, bizony magam is sok apróbb Don Juant láttam már muzsikával hódítani.

Ezért szeretek zenészkávéházakba és éttermekbe járni. Mert látom, hogy a zene mennyire meg tudja hatni a női szíveket, különösen a fiatal lányokét. Mindenféle hangszer, de különösen a trombita. Furcsa, de így van.

Egyszer a Gambriuszban vacsoráztam, ahol a mi modern Pinchardunk is fujta a trombitát. Egy piros hajú, pirosképű cseh legény erdei kürtön szólót játszott. Azt tujta borzasztó bánatosan, hogy: „miért vagy másé.” Hát a nótá még csak hagyján, de mikor a végére ért, akkor jött még csak a piece de resistance. Az utolsó hangnál borzasztó lélegzetet vett a legény és elkezdte fujni. Fujta irgalmatlanul, vég nélkül. Hol simán, hol meg remegtette a hangot. A végén már remegett maga a legény is, de remegtünk mindnyájan, akiknek nem volt hajókötélből az idegzetünk.

És a közönség. Oh a közönség nazyrésze — vasárnap volt — nem remegett. Legfeljebb egy-egy érzékeny szívű hölgy, hogy igazán kár volna a derék művészért, ha megrepedne a tüdeje. A mi dobhártyánkkal persze seaki se törődött, pedig az nagyobb veszélyben volt. Mikor pedig vége volt a szörnyű „művészi” produkciónak, olyan lapsvihartört ki, amilyent alig láttam életemben. A produkciót meg kellett ismétlni. Meg is is-

méltelte, persze a nóta nélkül. Kellott is a nóta valakinék. És a derék legény fujta rendületlenül másfél percig. A közönség pedig gyönyörűségtől kipirulva hallgatta. Sőt a szomszéd asztalról ülő társaság egyik fiatal hölgy tagja így kiáltott fel elragadtatásban: — Istenem, micsoda élvezet lehet ezzel a trombitással végigmaszírozni az életet!

De most veszem csak észre, hogy önmagamot cáfolom. Ugy látszik, mégis Hervé plagizálta az Életet és az öreg Rabbi Akibának van igaza. De akár ki volt a plagizátor, meg vagyok győződve hogy a dolgot senkise fogadja szimpáthiával. Mert egyrészt ma már a Lili-féle limonádé romantikát csak 17 éves leányok érzik át, másrészt minden- kiben ott lappang a gyana, hogy a jótüdejű ezred-zenész ezzel a „szerelemmel” — ezreszenésszé akar előlépni. Opál.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: G és á k, operett.

* A furfangos tata. Csengő gyermek-kacagástól volt hangos ma este a színház. Ma este a komoly, felnőtt publikum helyét apró emberkék hada foglalta el. Akármerre nézett is az ember, mindenütt mosolygó gyermekarcokat látott, akik boldog örömmel verdesték össze apró kacsoikat. Az igazgatóság örömet akart a gyermekhadnak szerezni s előadatta A furfangos tata című mesejátékot, Vendrey Ferencel. Természetes, hogy a tetszés középpontjában Vendrey állott, akit a publikum minden jelenésben ünnepelet. Vendreynek ez az alakítása csupa báj, csupa szeretetreméltóság, természetesség. Annyi közvetlen, keresetlen bájjal ruházta fel a mesebeli parasztagda szerepét, hogy a figyelő gyermekcsereg minden jelenése, minden szava után tomboló tetszésben tört ki. A többi szereplőket is mintha jobban ambicionálta volna az, hogy olyan szokatlan publikum előtt játszanak: az előadás élénken perdült, minden szereplő megállta a helyét. Zalay Margit bájos királykisasszony volt. Várnay, Beregi, Dolly, Vass, Boda, Benkóné, Lászy Etel, Kulcsár nagy tetszést arattak. A harmadik felvonásban Szabó Böske és Kinizsi Margit ügyes táncát a hálás publikum megisméltette.

* Fedák Sári Aradon. Hétfőn kezdi meg 4 este tervezett vendégjátékát Fedák Sári és Király Ernő, a Király színház művészei. Első fellépésük Az elvált asszony-ban lesz. Kedden a Luxemburg grófja, szardán a Varázskeringő és csütörtökön a Lotti ezredesei van műsoron. Mind a négy előadásra jegyek már vasárnap reggeltől válthatók a téli színház pénztáránál.

* Gésák. Holnap lesz a reprise Sidney John világhírű operettjének, a Gésáknak, a mely annak idején világszerte óriási sikert aratott. A darabot Polgár Sándor rendező teljesen újra szeszírozta s egészen új szereposztásban kerül színre. Az igazgatóság új díszleteket is készíttetett a darabhoz. A főszereplők a következők: Dióssy Nusj, Wlassák Vilma, Zalay Margit, B. Szabó, Boda, Polgár és Vass.

* Az Uránia új műsora kolosszális sikert aratott a pénteki bemutatón. Pompás képei valószínűleg osodálathoz ragadták a nézőket és egyik-másik képet még meg is tapsolták. Az elvezetők gyakorlati egyszerűen bámulatra ragadják az embert. Szemeink előtt egy hatalmas folyót befogó hidat vernek és a katonák ezrei vonulnak át előttünk a hidon, me-

lyet aztán a fúrge pionnirok boszorkányos sietséggel szednek széjjel. A közönség valóban tanulva szórakozik az Uránia kitűnő új műsorán. 241

JÁTÉKOSOK.

Akik a bankot akarják tönkretenni.

*

Most, hogy az ostendei híres rulettbankot a rendőrség feloszlatta, eszembe jut barátom, az aradi játékosok gyöngye, aki napokig, hetekig, hónapokig magyarázta nekem a Lloyd törzsasztala mellett, hogy végre megtalálta a csalhatatlan szisztémát, mellyel az ostendei roulette-bankot tönkretetheti s mikor arcomon a gunyos mosolyt látta, sértődötten így szólott:

— Nevetsz? Azt hiszed, hogy bolond vagyok? Hát nem bánom, el fogom magyarázni neked a rendszeremet, melyről eddig halandó embernek még nem beszéltem. De elmondom, mert meg akarom szerezni magamnak azt az elégtételt, hogy a legskeptikusabb fickó kalapot emeljen előttem...

E szavak után körülmenyesen elmagyarázta a szisztémáját s fanatikusan, csillogó szemmel fejtegette ki előttem, hogy a veszteség az ő játéka mellett kizárt dolog, mert rendszere nem holmi ostoba babonán, hanem a statisztika rideg törvényein alapszik. Be kellett ismernem, hogy logikája csakugyan figyelemre méltó s hogy ha van rendszer, mely a nyerést emberi lehetőségek szerint valószínűvé teszi, az övé föltétlenül közéjük tartozik.

Barátom kipirulva hallgatta végig az elismerést, aztán lelkesen így folytatta:

— Csak addig várok, míg négyezer fölölleges koronám lesz, mert ennyi az az összeg, a melyre a szisztémámhoz szükségem van. Ha ez a pénz együtt lesz, biztosítok róla, hogy százezer frankot fogok elhozni azoktól a haramiáktól...

A négyezer korona a múlt év februárjában együtt volt, barátom felült az expressz-vonatra s kora ebédután megérkezett Ostendébe. Beszállt egy hetelbe, megmosdott, átöltözött s négy óra felé — anélkül, hogy a földi paradicsomban szédített volna — már ott állt a legelső roulette asztal mellett, négy óra öt perckor tette fel a legelső tételét s öt óra huszonhárom perckor már ott állt a táviróhivatal ablaka előtt, hogy nekem a következő teleggrammot feladja:

— Kueldj sürgoösen utiköltséget mert összes pénzemet elveszítettem.

Utólag kiderült, hogy a roulette elméleti Napoleonja az ötnegyed órából mindössze husz percet szentelt a szisztémájára, — azontul őtis elfogta az a láz, melytől talán egyetlen játékos se immunis s egy örült beszámíthatatlanságával dobálta be aranyait a bank feneketlen zsákjába.

A szisztémáknak ugyanis nem az a legnagyobb hibájuk, hogy a gyakorlatban nem válnak be, hanem az, hogy a helyszínén már a legelső órában angolmódra kisiklanak a kezeink közül. Az ostendei bankban még a leglelkesebb antialkoholisták is hirtelen megrészegszenek, az aranyak, ezresbankok látása mindenkit megfoszt a józan észről s a nagy játékosok hazardériája még a hidegeket, az óvatosakat, a félénkeket is veszedelmes gyorsasággal inficiálja. Aki az en plein vagy a chéval-játékosok szerencsésjét látja — hiszen egy-egy szerencsés kópé minden asztalnál akad — az türelmetlenül sutba dobja a szisztémáját s maga is negyedóra alatt akar meggazdagodni. Akármennyire bizonyos ugyanis, hogy a szóló-számra játszani kétségtelen örültség, minden játékos azt hiszi, hogy ő kivétel az általános törvények alól s hogy a jó istenkének, aki láthatatlan kezével a csontgolyót irányítja, reá különösebb gondja van, mint a többire...

Mivel ezt a cikket nem Ostendében hanem Aradon olvassák, jól tudom, hogy sokan lesznek, akik a szisztémák betartására vonatkozó nézetemet nem osztják, s szentül meg vannak győződve róla, hogy őket még az aranyhegyek látása se tudná eltéríteni meggondolt játéktervüktől. E férfiak jóhiszeműségét nem vonom kétségbe, hiszen magam is jól tudom, hogy a banktól ezernyolcszáz kilométernyi távolságban mindenki erős és konzekuens legény. E barátaim tehát jogosan elvárhatják tőlem, hogy a szisztémákról komolyan és szakértelmesen beszéljek. Miért ne tenném meg nekik ezt a szíveséget? Bizonyos vagyok ugyan benne, hogy mire a Lloydba érnek, teljesen elfelejtik, hogy én is a világon vagyok, de mivel ez az egész élet se más, mint céltalan szófecsérlés, készséggel teljesítem az óhajtasukat, bár meg vagyok győződve róla, hogy a tanácsaimmal nem igen művelek okosabb dolgot, mintha például a júliusban várható kánikulára való tekintettel már decemberben egy darab jeget elzárnék az íróasztalom fiókjába.

Kezdjük tehát a szisztémák ősapjával, az ugynevezett parcellázó rendszerrel, mely öreg játékosok véleménye szerint mindig beválik, s mely abból áll, hogy az ember a játékra szánt pénzét annyi részre osztja fel, ahány napig ott akar maradni Ostendében. Mondjuk, hogy háromezer frankom van, s husz napig szándékozom üdülni, ez esetben mindössze százötven frankot kockáztatok meg naponként, s ha ez a pénz elfogy, nyugodtan a kokottok tanulmányozásának szentelem a fennmaradó időmet. Ha azonban nyerek, akkor a pénzt, az arra a napra eső alaptőkével együtt, sürgősen elküldöm haza, s másnap ismét csak százötven frankkal perdülök ki az ugynevezett porondra. Ez a rendszer nemcsak a korai letérés ellen biztosít, hanem azt is lehetővé teszi, hogy csinos nyereséggel zárjam le a mérleget. Mert ha a husz közül csupán három szerencsés napom van, akkor a magam módja szerint már eret vágtam a hatalmas bankon, s egyuttal, — a pénz elküldése révén — az ellen is biztosítottam magamat, hogy a nyereséget visszaadjam.

Ez a rendszer feltétlenül jó, csak egyetlen ellensége van: a Morse-féle táviró. Vén játékos-patriarchák ugyanis azt tartják, hogy még az elküldött pénz sincs biztonságban mindaddig, amíg a táviró intézményét el nem törlik. Mert a posta, mely a nyereséget haza szállította, ismét készséggel visszazsallítja a bankjegyeket Ostendébe, ha az ember eziránt táviratúlag intézkedik... (—.)

TÖRVÉNYKEZÉS.

Világossy dr. manipulációi.

35,000 koronás kereset az aradi törvényszéken.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 22.

Világossy József dr., a sikkasztó budapesti ügyvéd bűnügyével egyidejűleg nagyobb polgári per indult meg ellene az aradi királyi törvényszéknél. Világossy dr. nemcsak az esztergomi káptalant károsította meg bűnös módon, de mindenkit, akivel csak érintkezett, akivel csak összeköttetésbe lépett. Nemcsak a négyszáz magyar családot tette tönkre ez a nagyravágyó ember, de egy csomó ügynököt is megkárosított. Egy ilyen, nagyobb összeg erejéig megkárosított ember aztán most polgári pert indított ellene.

Az ügyről a következő tudósítást adjuk: Néhány nap előtt keresetet nyújtottak be az aradi kir. törvényszéknél. A jelperes Angelina Tivadar muszkai lakos, az alperes pedig Világossy József dr. budapesti ügyvéd. A kereseti összeg igen jelentős: Angelina 35480 korona és 50 fillért követel Világossytól.

Ez a per szoros összefüggésben áll a kerülősi 7000 holdas uradalom eladásával. Angelina, a keresetben eladja, birtokközvetítéssel foglalkozik és az ő közbenjárásával került a hétezer holdas kerülősi birtok Sigray gróftól Világossy dr. tulajdonába. Neki provizóriképen 30000 korona volt kikötve, azonkívül nagyon sok költsége merült fel, amelyeket részletesen felsorol a keresetben. Előadja, hogy számtalanszor kérte és követelte a provizió kifizetését, amely annál is inkább jár, mert Világossy meglehetősen olcsón jutott a földekhez. Az ügyvéd azonban folyton hitegette, de egy krajcárt sem fizetett eddig neki.

A kereset Horváth bíró előadásában holnap kerül tárgyalás alá. Ezen a tárgyaláson Világossy természetesen nem fog megjelenni, mert tudvalevőleg előzetes letartóztatásban van a budapesti ügyészsnél.

§ Telekkönyvi kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Naachtnebel Ferenc pécskai kir. járásbírói telekkönyvvezetőt, jelenlegi alkalmazása helyén, a IX. fizetési osztályba sorozott telekkönyvvezetővé nevezte ki.

§ Apasági kereset — ismeretlen tettes ellen. Budapestről írják ezt a különös esetet: A gólya, ez a hosszulábú, pirosesőrű madár különös tréfákat enged meg magának. Így tett a gólyamadár egy babaarcu, mosolygószerű kis varróleánnyal, V. Karolinával is, aki a főváros hetedik kerületében lakik. Csunya viccet engedett meg a gólyamadár V. Karolinával szemben. Egy szép napon piros-pozsgás arcu, nev-tőszemű kis babát tett le az ölébe, anélkül azonban, hogy a kiscike papájának a névjegyét is csehelyezte volna. Lehet, hogy készakarattal csinálta ezt a hamis gólyamadár, de lehet az is, hogy csak úgy futtában nézett be a kis varróleányhoz egy-két pillanatra a nem volt már ideje arra, hogy megnevezze a kis baba apját. A varróleány majd sóbálványává változott, amikor ölében találta a gúnygő apróságot. Azzal tisztában volt, hogy ő az édesanyja, azután afölött gondolkodott, hogy ki az apja? Mert azzal tisztában volt, hogy volt a gyerekeknek apja. Egyszer találkozott ugyan csak vele, egyetlenegyszer, rövid félórásckára. Ah, de milyen félóráscka volt az! Tele üdvözséggel, gyönyörűséggel. Talán éppen ez okozta, hogy eifelejtette megkérdezni a nevét, a lakását. Mit tegyen most már, mihez fogjon? Hiszen a kis apróságnak név kell, apa kell, aki gondoskodik róla, aki fölneveltesse. Beállított hát Berger Rezső dr. budapesti ügyvédhez, akinek elpanaszolta a baját. Hátha tud segíteni az ügyvéd ur. Így történt azután, hogy a napokban apasági keresetet adtak be a hetedik kerületi járásbírósnál V. Karolina nevében ismeretlen tettes ellen. Az apasági keresetben arra kéri a varróleány a járásbírósnál, hogy nyomeztassa ki a kis babának az apját. Személyleírást is ad róla: szürke kabátot és mellényt viselt, amikor az életében egyetlenegyszer találkozott vele.

§ Ügyvédjelöltek mozgalma. Szombathelyről jelentik: A szombathelyi ügyvédjelöltek értekezletet tartottak, amely alkalommal megállapították a felhívás szövegét, melyet az ország összes ügyvédjelöltjeihez intéztek az igazságügyminiszteri javaslat ellen indítandó országos akció érdekében. Elhatározták, hogy az országos értekezlet, melyre a kamarák összes ügyvédjelöltjeit meghívják, augusztus 20-án Budapesten a Vampetics féle vendéglőben tartassák meg. A mozgalom célja, hogy a Székely-féle tervezettel szemben kivívják, hogy a két évre meghosszabbítandó gyakorlati idő

az ügyvédi vizsga letétele előtti időre szorítottassék és hogy a törvénynek azon ügyvédjelöltekre nézve, kik a törvény életbeléptetése alkalmával már valamely kamara jegyzékébe felvették, visszaható ereje ne legyen.

§ A sikkasztó jegyző. Popa Aurél, Gurba község volt jegyzője még 1900-ban 687 korona 35 fillért sikkasztott el a hivatalos pénzekből. A sikkasztás fedezésére hamis nyugtákat készített és a hivatalos postakönyvet is meg hamisította. Az aradi törvényszék ezért, — mint annak idején megírjuk — nyolc havi börtönre és öt évi hivatalvesztésre ítélte a megtévedt embert. Ma érkezett le a nagyváradi ítélőtábla ítélete, amely ezt a büntetést helybenhagyja.

Növekedik a póttartalékosok száma.

— Elodázzák a kétéves szolgálatot. —

Távirati tudósítás.

Arad, július 22.

A véderőtörvény reformjáról szóló javaslat tárgyalását a napokban fejezte be Budapesten a közös hadügyminiszterium és a magyar és osztrák honvédelmi miniszteriumok kiküldöttjeiből álló bizottság. A tárgyalások eredményeképpen megszövegezett javaslatot most a magyar és az osztrák kormány elé terjesztették be további megvitatás végett.

Nagyjelentőségűnek mutatkozik a hadügyminiszter állásfoglalása a véderőreform legfontosabb mozzanatához: a kétéves katonai szolgálathoz. A hadügyi kormányzat ugyanis a hadsereg hadi létszámának változatlanul való megmaradása céljából azt kívánja a kétéves szolgálat ellenértéke gyanánt, hogy az évi *ujoncjutalék a jelenleginek*, másfélszeresére emeltessék. Ez az intézkedés azonban a hadügyi budgetet — az átmenet nagy kiadásaitól eltekintve — *állandóan évi 90 millió koronával emelné*, ami oly horribilis összeg, hogy azt sem Magyarországnak, sem Ausztriának amúgy is túlterhelt költségvetései aligha bírnák el.

A két éves szolgálat ügye tehát komoly veszélyben forog és a két kormány közt most tárgyalások folynak abban az irányban, hogy ebből a helyzetből valami kivezető utat találjanak. A legtöbb kilátása van a megvalósulásra annak a kompromisszum tervnek, amely szerint *a két évi katonai szolgálatot mindaddig nem hozzák be, amíg a pénzügyi viszonyok nem javulnak*. Az átmeneti időre a hadügyi kormány megelégszik az évi *ujonkontingens* csekélyebb mérvű, a tüzérség halasztathatatlanságát szaporítása által megkövetelt emelésével és ennek ellenében *nagy mértékben kiterjeszti a póttartalékba való besorozás kedvezményét*, amelyben eddig csak igen szorosan körülírt esetekben részesülhettek a védkötelesek. A hadügyminiszter azt tervezi, hogy ebben a kedvezményben *mindazokat a sorozás alá kerülő egyéneket részesíti, akik azt családi, vagy kereseti viszonyaik folytán méltányosan igényelhetik s ennek megítélése körül a katonai hatóságoknak a legnagyobb mérvű szabadságot engedi*.

Habár kétségtelen, hogy ez igen jelentős haladás lesz a mostani állapottal szemben, azért mégsem kell elfelejteni, hogy ezt a megoldást csak provizórium gyanánt szabad elfogadnunk és a végső cél mégis csak a kétéves szolgálat.

HIREK.

Hatvany báró automobil-kalandja.

— Az elveszett igazolvány. —

Távirati tudósítás.

Arad, július 22.

Hatvany József bárónak kellemetlen automobil kalandja támadt a cseh-német határon. A német határőrök nem bocsátották át gépével a határon, mert nem volt nemzetközi igazolványa. Már három napja vesztegel a határon. Ma aztán táviratilag igazolták a bárót.

Hogy mi az oka ennek a feltartóztatásnak, arról a család egyik tagja ezt mondta:

— József báró e hó 19-én négyhetes automobil kirándulásra indult. Északnémetországot akarta beutazni. Egyedül sofförje; Nagy Gyula kísérte. A porosz határig baj nélkül jutott el, itt azonban megállították. A legutóbbi berlini automobil egyezmény értelmében ugyanis a nemzetközi szövetség kötelekékbe tartozó tagok számot kapnak és ennek előmutatásával kell a személyazonosságát igazolni. A báró ezt a számot otthon felejtette, minthogy azonban mászt igazolásul el nem fogadnak, feltartóztaták. Rögtön sürgönyözött haza, de a számot itt se találták meg. Végül is a Magyar Automobil Klub és a főkapitányság sürgönyileg igazolták. A dolog szerencsésen elintéződött, a báró azonban fogta magát és egyenesen Berlinbe hajtott. Elég volt neki Északnémetországból.

— Az igen tisztelt előfizetőket kéri az Aradi Közlöny kiadóhivatala, hogy a fűrdőre menés alkalmával, vagy ha onnét elutaznak, el ne mulasszák a lakhelyváltozást levelezőlapon tudatni, hogy a lapot pontosan utánuk küldhessük. A címváltozásnak levelezőlapon való beküldése kizár minden félreértést és lehetővé teszi az újság gyors expedálását.

— Kitüntetések. Mint a hivatalos lap holnapi száma közli, a király Székely Ferencnek, a Budapest Bevárosi Takarékpénztár részvénytársaság elnök igazgatójának a közélet és különösen a közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi méltóságot adományozta. A király Weisz Oláh Ernő Lipót bécsi lakosnak a pénzügyek és a közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet oláhi előnévvel díjmentesen adományozta. A király Arányi Károly és Volterer Antal pénzügyi tanácsosokat a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

— A király Ischlben. Ischlből jelentik, hogy az uralkodó ma gyönyörű időben hosszabb sétalovaglást tett.

— József főherceg Kisjenőn. József főherceg hétfőn két napi tartózkodásra Kisjenőre érkezik. A főherceg az első nap megemlékezik a gyulai honvédezred gyakorlatait, a második napon pedig az ágyai erdőben fog cserkészni. Szokásához híven a főherceg ez alkalommal is kimegy aratói közé és résztvesz az aratási ünnepélyen.

— A hamburgi sakk-verseny. Hamburgból jelentik, hogy a nemzetközi sakk-verseny mai ötödik fordulóján Forgács jegyezte Speyert, Tartakower Jakobot, Duras Niemzowitsot, John Leonhardtot. A Schlechter-Marschall, Dus-Chotimirsky-Alechín, Salve-dr. Tarrasch, Spielmann-Teichmann pártik remivel végződtek, míg a Köhnlein-Jates mérkőzést nem fejezték be. A verseny állása a mai ötödik forduló után: Schlechter 4¹/₂, Niemzowits 3¹/₂, Forgács, Duras, Marschall, John és Salve 3, Teichmann, Speyer, Tartakower Alechin 2¹/₂, Spielmann 2, Leonhardt, Köhnlein 1, Jates 1, Dus Chotimirski, Tarrasch 1¹/₂, Jakob 1.

— Az osztendei játékbank feloszlata. [Ostendéből táviratozzák: Tegnap este 10 órakor rendőrség állított be a Club Privé játéktérmebe. Óriási izgalom közben lefoglalta a tétet, elrendelte a játék azonnali beszüntetését és a termet lezárta. A Club Privé bérlője egy Marques nevű ember, aki még tíz évvel ezelőtt Namourban pincér volt. Kibérelte a játékbankot Ostende városától. Éveken át roulette és baccarat folyt itt. Marquesnek évente öt millió frank tiszta nyeresége volt a bankból. A belga törvényhozás a közvélemény sürgetésére néhány évvel ezelőtt betiltotta a roulettet, miután a vendégek kifosztása már törhetetlen állapotokat teremtett. A baccarat-t is betiltották akkor és közel másfél hónapig nem is volt Ostendében játék. Végül is Marques kijárta, hogy szigorított ellenőrzés mellett továbbra is játszhasznának baccarat-t. Olyanformán, hogy kaszinójelleget adott a játékbanknak. A kik a játéktérembe léptek, tagjai lettek a kaszinónak. Felbérelt emberekből elnökséget és választmányt alakított és a bankot is naponként száz frankkal felbérelt emberrel adta. Ilyen módon jött ki a hatóság ellenőrzését. Ma már több mint husz millió vagyon van Marquesnek, a ki Blanc kal együtt a montekarlói játékbanknak is főrésztvényese. A bank üzemei az utóbbi időben ismét törhetelenné váltak. A kifosztott vendégek panaszára a hatóság megfigyelés alá vette a bankot. Kitűnt, hogy a vezetőség kijátszta a szabályokat. Ezért az osztendei rendőrség tegnap este tíz órakor, mikor a legszeszvedélyesebben folyt a játék, megrohanta a termet. Óriási kavargás támadt erre. A játékosok pénzüket felkapva, kifelé igyekeztek, de a rendőrség a jelenlevőket összeírta, a tétet lefoglalta és elrendelte a játék azonnali beszüntetését. A termet azután lezárta és a vizsgálatot a bérlő ellen megindították. Az eset óriási feltűnést kelt Ostendében. Bizonyos, hogy Marques óriási vagyonát és összeköttetéseit ki fogja használni, hogy a vizsgálatot beszüntesse és a játéktérmet újra megnyithassa. Egyelőre azonban a játéktérmet ablakai sötétek és a Club Privé-ben megezünt a baccarat.

— Elhalasztották az angol király koronázását. Londonból táviratozzák: A St. James-palota előtt és a City küllömböző helyein ma, a szokásos ünnepi szertartás mellett a király heroldjai kihirdették, hogy a királyt és a királynét csak 1911. június havában fogják megkoronázni.

— Sztrájkoló artisták. Budapestről jelentik: Ma este Budapesten a Jardin de Paris ban a magyar orfeum alkalmazottai sztrájkba léptek. A mulatóban két társulat működik: egy külföldi és egy magyar. A mulató tulajdonosa a külföldieket sokkal jobban fizeti, mint a magyarokat. A magyar orfeum tagjai ma este előadás előtt kijelentették, hogy addig nem lépnek föl, amíg a tulajdonos nem rendezzi anyagi ügyeiket. Minthogy ez megtagadta kérésüket, valamennyien sztrájkba léptek.

— A szegedi gyufagyár áldozatai. A szegedi gyufagyári szerencsétlenség utolsó áldozata, Csót Eszter 18 éves munkásleány, aki lábán szenvedett borzalmas égési sebeket, csütörtökön elhagyta a kórházat. A katasztrófa áldozatai közül még öt leány: Gál Erzsébet, Haász Etel, Ördög Rozsi, Sárkány Etel és Kövesi Etel ketegyek. Ezeket lakásaikon ápolják. A szerencsétlen leányok azt panaszojják, hogy a gyufagyár igazgatósága megtagadta tőlük azt a segítséget, amelyet munkaképtelenségük esérére kilátásba helyeztek számukra. A gyár újráépítését különben megkezdék.

— Lujza hercegnő Orth Jánosról. Párisból jelentik: Lujza hercegnő a *Matin* egyik munkatársa előtt kijelentette, hogy ő nem hisz Orth János halálában. Meg van győződve arról, hogy Orth János valahol visszavonultan él. Távozása előtt a legutolsó reggelen, amelyet a Louxembourg palaisban töltött Orth, a következőket mondta: „Miután itt nincs hely olyan hercegek számára, akiknek eszméik is vannak, igyekezni kell másutt olyasmire vállalkozni, ami a tett emberéhez illik.“ A volt királyi herceg később elmondta, — folytatta Lujza — hogy Rudolf trónörökös halálával elvesztette Orth János utolsó támaszát Ausztriában.

Eddig szól Lujza hercegnő előadása, amelyet azonban semmivel em bizonyít, s így csak pusztá feltevésnek látszik.

Bécsből jelentik: Mióta Orth János holtánnyilvánítása iránt megindult a hivatalos eljárás, folyton szaporodnak a legendák az egykori Habsburg-főherceg életéről. E legendákat cáfolja most meg egy nyilatkozatában Bachrach József kormánytanácsos, aki Orth János unokabátyja, József Ferdinánd főherceg nevében a holtánnyilvánítási eljárást megindította. Az ügyvéd a következő adatokkal bizonyítja Orth Jánosnak és kíséretének pusztulását: A Santa-Margareta hajó, melyen Orth János és kísérete volt, 1890. július 20. és 21-ike közötti éjjelen áldozata lett annak az óriási viharnak, melyhez hasonlóra a tengerészek egyáltalán nem emlékeznek. Lehetetlen, hogy egy hajó, melynek legénysége különben is gyöngye volt, kiállta volna ezt a vihart. Huszonharmadikára várták a hajót a valparaisói kikötőbe. A hajó nem érkezett meg és a tengerészeti hatóságok azonnal a legszélesebb körű nyomozást indították a felkutatására. Keresték a hajót az argentinai és chilei partokon, felkutattak huszonkilenc kikötőt, bejárták a nyílt tengert, expedíciókat küldtek partvidékekre, de sehhol semmi nyomra nem akadtak. Harminc ember volt a Santa Margaretán. Lehetetlennek tartja az ügyvéd, hogyha ezek közül valamelyik is életben maradt volna, ne értesítette volna hozzátartozóit. A legénység legnagyobb része olasz és dalmát volt és az olasz és dalmát hatóságok éveken keresztül hiába keresték őket. Mindez bizonyossá teszi, hogy Orth János hajója husz évvel ezelőtt mindenestől elpusztult az óriási tengeri viharban.

— A Turul léghajó balesete. Pozsonyból jelentik: A Turul katonai léghajó ma reggel Bécs mellett felszállott. A léghajót, amelyben két közös hadseregbeli és egy román tiszt ült, tízezer óra tájban Pozsony közelében baleset érte. A szél neki hajtotta egy fának és ennek következtében nagyon megrongálódott. Pozsonyból a mentők kimentek a helyszínre; a léghajóban ülőknek szerencsére nem történt semmi bajuk.

— A katonatisztek és a huszokott. Klosterneuburgból jelentik: Az itteni helyőrség tisztikara elhatározta, hogy követve kremsi bajtársaik példáját, a huszdrágaság elleni küzdelemben a lakosság pártjára áll. A tisztiek elhatározása nagy lelkesedést keltet.

— Megszűnt az angol vasutas-sztrájk. Londonból jelentik: A vasutasok nagy sztrájkja, mely két napon át Angliának ugyszólván egész forgalmát megbénította, ma megszűnt. A sztrájkolók elfogadták a vasutársaságok proпозиcióit és azonnal munkába állottak.

— A forró leves hatottja. Szőlősről jelentik: Gábor András parasztagdának öt éves leánya, Viktória ma délelőtt beleesett a konyha közepén álló nagy levesestába és összeferrázta magát. A kis leány néhány óra alatt belehalt sebeibe.

— A kőbányai dráma áldozatai. Budapestről jelentik: Molnár Józsefről, a kőbányai postásról tegnap az a hír volt a városban elterjedve, hogy a szerencsétlen ember a rabkórházban öngyilkosságot követett el. Állítólag felszakította volna a nyakán és mellén levő orvosi varratokat, úgy hogy közel volt megint az elvéréshöz. Ezt a hírt a rendőri kórházból a leghatározottabban megcáfolják. Molnár József egy mellett most is állandóan egy rendőr van őrizetére kirendelve. A beteg ember nyugodt és nem engednek hozzá senkit a hozzátartozói közül, nehogy felizzadjon. Az egészségi állapota állandóan javul és ha komplikáció nem áll be, néhány hét múlva fel is kelhet az ágyból, hogy az elmeorvos vizsgálatának alávése magát.

Megirtuk ma, hogy a megölt öt gyermeket eltemették. A temetésen elhangzott papí bucsuztató ma került nyilvánosságra. Érdekeségénél fogva itt közöljük:

— Aps, a ki gyilkos szerszámot emelt öt gyermekére. De nem ő a bűnös. Korszellelem, gyere ide és nézd mit műveltél. . . A korszellelem, a mindjobban terjedő izgatás és büntetés tanítások fosztották meg ezt az embert a hitétől. . . A szegénység nem csapás, ha megmarad a szívben a hit. . . De ennek az embernek a szívében a büntetés tanításokra keserűség gyűlt. Elvesztette a megnyugvást és alázatosságot. A ki nem imádkozik, az nem várhat semmit az istentől, sem itt, sem a másvilágon. . . Kérlek keresztény testvéreim, forduljatok el ettől a ravattól. . . Ne higgyétek, hogy a vagyon boldogít, ne tekintetek az arany borjura. . .

— Milliós sikkasztás. Nápolyból jelentik: Amerikai detektívek ma kinyomozták és elfogták itt Holländer Sándor vámbivatalnokot, aki a new yorki vámbivatalban egy millió dollárt meghaladó összeget sikkasztott és azután feleségével együtt Európába szökött. Az elsikkasztott pénznek csak kis részét találták meg nála; vallomása szerint a többi felesége birtokában van, aki Angliában rejtőzködik.

— Eljegyzés. Bruck Sándor, a petroszai erdőipar és gőzfűrészgyár igazgatója eljegyezte Glasel Márkus zsolnai fanagytermelő leányát, Paulát.

— Kell Manó cég ajánlja hirneves ke Lengyecharisnyáit és ruhadisz remekeit. Telefon szám 673. 652

— Tanfelügyelőség — tanfelügyelő nélkül. A „Pécsi Hirlap“ írja: Kuliszékny Ernő pécsbaranyai tanfelügyelő; a kultuszminiszter Ipoly-ságba helyezte át. Ennek az áthelyezésnek az a háttere, hogy a tanfelügyelő és a pécsi püspök, Zichy gróf között már régebben iskolai ügyekből kifolyólag nézeteltérések és sürődások támadtak. A püspök közbenjárására bátyja a kultuszminiszter aztán áthelyezte Kuliszéknyt. Ezt ugyan a püspöki rezidenciában erősen tagadják, de a „Független Magyarország“ értesülése szerint is az eset így történt és a közoktatásügyi minisztériumban az áthelyezése ügyében eljáró Kuliszéknynek ezt mondotta a referens:

— Menjen Carossába a pécsi püspökhöz és akkor semmi akadálya nem lesz annak, hogy Pécsen maradjon.

A tanfelügyelő erre természetesen nem hajlandó. A Pécsi Hirlap egy másik tanfelügyelőről is megemlékszik, aki szintén a püspökkel különbözött össze. Ez Ember János, a győri tanfelügyelő, akinek Széchenyi Miklós gróf miatt kellett elmennie Győről. Pécsen most a tanfelügyelői dolgot egy irnok látja el, miután az egyik segédtanfelügyelő fegyverveszélyeskorlatra vonult be, a másikat pedig áthelyezték.

— A mármarmegyei pusztulás. Marmaros-szigetről jelentik: Csak most látni igazi borzalmaságában azt az óriási pusztítást amit a viharok az egész megyében okoztak. A kár a megejtett számadások szerint meghaladja a két millió koronát. A lakosság adóelengedéseért és inségsegélyért fojta modott.

— Tenyésztésre alkalmas magánmérnök. Nagyváradról írják: Nemrégiben körrendeletet bocsátott ki a bihari alispáni hivatal, — a földművelésügyi miniszter felhívására — meghagyva a főszolgabírónak, hogy jelentse, van-e járásuk területén tenyésztésre alkalmas magánmérnök. A rendelet sokszorítás okáért az alispáni hivatal gépiróosztályára került. Gépirókisasszonyokhoz került a kevesebb poétikus tárgyú rendelet. A magánmérnököt valami borzalmas képet festhetett meg a gépirókisasszonyok factáziájában bizony-bizony egyik sem merete lekopogni ezt a kegyetlen szót. Hogy is merték volna. Denikve, a gépirókisasszonyoknak ötletük támadt! A körrendeletbe a magánmérnök helyett egy egészen szalonképes, sőt házasságképes szót irtak be. Ezek után festett pedig a körrendelet a következőképen:

Főszolgabíró ur! Földművelésügyi miniszter ur — számú rendelete folytán felhívom, jelentse be, van-e járása területén tenyésztésre alkalmas magánmérnök.

A járások szolgabírái ismerik már az ilyen körrendeleteket, melyek időnként pontosan visszatérnek s legfeljebb jól mulattak a gépirókisasszonyok hibáján, de egy pillanatig sem gondolnak arra, hogy az alispán tenyésztésre alkalmas — magánmérnököt keres. Még is irták a maguk jelentését, annak rendje, módja szerint, — magánmérnökről. De nem így a nagyszalontai főszolgabíró. Ő egészen komolyan vette a kis ügyet. Csanády Jenő főbíró nagy lelkiismereteséggel kutatni, vizsgálódni kezdett (s beható tanulmányozásának eredményeképp végül meg is szerkesztette a csodálatos jelentést, így: Alispán ur! Hivatkozással — számú rendeletére, jelentem, hogy járásom területén egyetlen egy magánmérnök van, azonban ez tenyésztésre nem alkalmas. Kelt Nagyszalontán, stb. Csanády Jenő főszolgabíró.

— Görög tartalékosok lázadása. Korfuból jelentik: Kephaloniaszigeten egy század tartalékos, revolverekkel és törökkel felfegyverkezve, hatalmába kerítette a Messagérii Maritimének a kikötőben horgonyzó egyik gőzhajóját és kényszerítette a kapitányt, hogy őket hazájukba szállítsa. A prefektust és a tiszteket, a kik visszaakarták tartani a lázadókat, megölésével fenyegettek. Korfuban óriási az izgalom.

— Leölt gyilkos. Még áprilisban történt, hogy Tusa Mihály gyoroki osángó földműves egy karóval agyonverte szomszédját Gyórfy Ádámot. A gyilkost a június hóban megtartott esküdszéki tárgyaláson két és fél évi börtönre ítélték el. A meggyilkoltak testvére, Barabás István nem elégedhetett meg az ítélettel, mert tegnap délután az utcán összetalálkozott Tusával, hirtelen egy hatalmas követ kapott fel a úgy sujtotta fejbe bátyja gyilkosát, hogy az nyomban összeesett. A vizsgálat megindult.

— Mennyi pénz van forgalomban? A Hivatalos Lap mai száma közöl egy statisztikát az állami számvétségéről, melyben az 1910 ik évben a II. évközlés végéig vert és forgalomba bocsátott és a készletben maradt fémváltópénz álladéka a következő: Ezüst érme: Öt koronásokat 7.682,978-at vertek 98.460,633 korona értékben. Nikkel érme: Husz- és tíz-filléreseket vertek 24.024,851 korona és 50 fillér értékben, husz fillérest 72.084,675 öt, tízfillérest 96.079,165-öt. Bronz érme: Két fillérest vertek 353.240,049-et, egy fillérest 78.070,030-at, összesen 7.845,501 korona 28 fillér értékben. Forgalomba ugyanennyit bocsátottak ki.

— Hamis hír a koleráról. Budapestről jelentik: A városban olyan hír terjedt el, mintha kolerás beteget szállítottak volna egy kórházba. Magyarevits Mladen dr., Budapest székesfőváros tiszti főorvosa a legenergiusabban megafolta azokat a híreszteléseket, mintha Budapesten kolera esetek fordultak volna elő. Igen sokan érdeklődtek ma a főorvosi hivatalnál a kolera ügyében, mert a fővárosban gyorsan elterjedt ez a kórszót. A hírnök valószínűleg az az alapja, hogy tegnap két oroszországi utas érkezett Magyarországra, Drechsler Olga és János akiket azonnal a megfigyelőbe küldtek. Ez az intézkedés azonban miniszteri rendeleten alapul. A megfigyelésen minden oroszországból jövő utasnak át kell esnie, nehogy valami fertőző betegséget hurcoljanak be Magyarországra. A két utas még két napig marad a megfigyelőben, s ha állapotuk semmi gyanúra nem ad okot, szabadon eresztik őket. — Éjjel jelentik Budapestről: A tifuszjárvány egyre terjed. Már az utcán esnek össze az emberek. Egy ismeretlen ember a főkapitánysághoz hoztak, mert elmebetegnek találták. A rendőrorvos megállapította, hogy tifuszos és a járványkórházba vitette. Az éjjel a Külső Jászberényi-ut 725. szám alatti új építkezésnél Hanzó János 47 éves pallér összeesett. A mentők tifuszgyanusnak találták és a fertőtlenítő intézet kocsiján a járványkórházba vitték a beteget.

— Kardpárbaj. Súlyos kimenetelű kardpárbajt vívott tegnap két fiatal ember a kispesti tornateremben. Marton Elemér ügyvédjelölt és Szőke Andor bankhivatalnok között folyt le a kardpárbaj, melyben mindkét fél megebesült. Szőke balkeze és orrán kapott egy egy mély vágást, Marton a szemén és fülperecén sérült meg elég súlyosan. A segédek ekkor becsüzték a párbajt, melynek oka egy kirándulás alkalmával történt összeszólalkozás volt.

— A szerelemes szobaleány. Schiebel Ede konopi főerdész szobaleánya Szelecsán Mária ma reggel öngyilkossági szándékkal a tövisi személyvonat elé vetette magát. A vonat halálra zúzta. A szobaleány szerelmes volt az egyik erdész hivatalnokba és mert ez nem viszonzta szerelmét, öngyilkos lett.

— Huszomháromezer koronás sikkasztás. A zombori hengermalom részvénytársaságot meglehetősen egyszerű, sőt primitív módon csapták be egy szélhámos ügynök, aki azóta talán már biztonságba tudta helyezni pénzét és becses személyét.

A csó Búchler Adolf 45 éves ügynök, a zombori hengermalom részvénytársaságnak egyik vásárlója, aki azért utazik, hogy a malom örökösét (buzá, rozs s.b.) összevásárolja. Búchler Adolf már régebben vásárlója a malomnak és teljes bizalommal veltak hozzá. Ugy látszik, épp erre a bizalomra tervezte csalását. Három héttel ezelőtt bemutatót a malom igazgatóságának egy adásvételi szerződést, melyet a malom nevében és megbízásában Letbach János főbírtokosal kötött. A földbírtokos a még lábán álló egész termést eladta a malomnak azaz a kikötéssel, hogy 23.000 koronát azonnal fizet neki a malom, a fennmaradó összeget pedig megadja a gabona átvételkor, aratás után. Az üzlet előnyös volt, a malom igazgatósága Búchler kezéhez kifizette azonnal a 23.000 koronát, hogy elismervény ellenében adja át Letbachnak. Búchler átvette a pénzt, elutazott és a malomban csak később tűnt fel, hogy a 23.000 korona nyugtája még nem érkezett be és Búchler sem adott már hosszabb idő óta életjeleit Búchler Zomborban lakó feleségéhez fordult és azt a felvilágosítást nyerték, hogy Búchler napok óta nem irt, az asszony azt sem tudja, merre van és már nagyon aggódik miatta. Most a gyár Letbachtól megkérdezte, megkapta-e a 23.000 koronát? A válasz az volt, hogy Letbach Búchlerrel nem is tárgyalt, annak semmit el nem adott és attól egyetlen fillért sem kapott. E-re tegnap

délután a malom igazgatósága úgy Zomborban, mint Budapesten Búchler ellen sikkasztás címen megtette a feljelentést. A rendőrség azonnal megindította az eljárást, de a sikkasztóak eddig nem jutott a nyomára.

— Születések és halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban július 22-én a következő születéseket, halálozásokat jelentették be: Született: Sol Károly aszfalt munkásnak József nevű fia. Meghalt: Reisz Gáspár 79 éves napszámos, özve Vasvári Istvánné 67 éves hangszerkereskedő, Barna Mihályné 85 éves városi segélyezett, Brassóványi András 52 éves magánzó, Lukács György 60 éves napszámos.

— Francia likörök legbiztosabb készítésére — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér, Vojtek és Weisznál. 279

A kiváló bőr- és lithiumos gyógylény

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényeknél, cukorbetegségnél, vörhenyeknél és hurutos bántalmaknál külön hatáson.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ártalmatlanított és gyógyított formában.

SCHULTES ÁGOST Gyógy-ásványvíz-üzemeltető és ártalmatlanító vállalat, Budapest, Rózsákhegyi út.

A hűtlen férj.

— Körözött házasságszédelgő. —

Távirati tudósítás.

Arad, július 22.

A budapesti rendőrség ma körözlevelet adott ki Heitner Vilmos newyorki kereskedő ellen házasságszédelgős és csalás címén. Heitner nagy óvatossággal fonta be áldozatait, egy zsidó templomszolgát és annak a leányát, felhasználta azoknak a vallási tulbuzgóságát, vak hitét, hogy rászédhesse őket, a leányt elcsalta magával Londonba, aztán a faképnél hagyta.

Heitner néány évvel ezelőtt vándorolt ki Amerikába, még régebben, kivándorlása előtt megismerkedett a dohány utcai zsidótemplom egyik szolgájának a leányával. A szép leány és a csinos fiatal ember megszerették egymást és örök hűséget esküdtek. Minthogy azonban Heitner Budapesten nem tudott olyan állást találni, amelyre megélhetett volna, elhatározták, hogy kivándorol Amerikába szerencsét próbálni s néhány év múlva, mikor már akkora tőkét gyűjtött, hogy abból itt valamilyen vállalkozásba kezdhet, vissza fog térni és elveszi a leányt. A kiutazáshoz szükséges összeget is jövendőbeli apósa adta neki a künnléte alatt is több ízben segítette pénzzel.

Idén, március utolsó napján meg is érkezett Heitner és szüleinek Teréz-kört 6. szám alatt levő lakásán szállott meg. Heitnernek az apja, Heitner Mór a budapesti izraelita hitközségelnél áll alkalmazásban. Alig érkezett meg Heitner Vilmos Budapestre, aki közben az amerikai hangzó William nevet vette fel, rögtön meglátogatta menyasszonya családját, ahol nagy örömmel fogadták. Az öreg templomszolgák kikérdezte a messze idegenből visszatért vőlegényt, hogy nem tántorodott-e el öccsi válásától odakünn a yankeek hazájában. Mikor Heitner biztosította, hogy sem vallási, sem a leány iránt érzett érzelmei nem változtak, az öreg megadta a beleegyezést ahhoz, hogy leányukat elvegye s ott hamarjában ő maga, az örömapa össze adta a boldog ifjú párt. Az ilyen házasságnak azonban a törvény előtt semmiféle jelentősége sincs az öreg sürgette újdonsült vejét, hogy legyen eleget törvényes kötelességeinek s menjen a leánnyal anyakönyvvezető elé. A vőlegény ekkor azzal a kifogással állott elő, hogy

6 amerikai állampolgár lévén, itt Budapesten nem köthet házasságot, hanem, mint mondá, ki fogja vinni menyasszonyát Londonba s ott az amerikai főkonzulátus előtt fog vele Amerikában is érvényes törvényes házasságot kötni.

Ebben azután megegyeztek. Heitner azonnal elhozatta csomagjait, ókmókját szüleinek lakásáról, az örömszülők kiürítették egy szobát az ifjú pár részére, mely oda hamarosan be is vonult és megkezdte a házasságot. A leány egy budapesti bankban volt alkalmazva. felmondta az állást és május hetedikén ki is lépett. Másnap Heitner felvett az apósától ezernyolcszázötven koronát a leány hozományaként, azonkívül még ezer korona értékű kelengyét kapott és május nyolcadikán menyasszonyostól elutazott Londonba.

Már tizennégy napja tartózkodtak az angol fővárosban s Heitner a legkülönbözőbb ürügyekkel még mindig húzta-halasztotta az esküvőt. A csomagjaik még nem érkeztek meg s azokban voltak leitnernek is, az asszonynak is azok a ruhái, melyekben a főkonzul elé mehettek volna.

Végre hosszas várakozás után megjöttek a csomagok. Heitner magához vette a szállítóleveleket, zsebrevágta a hozományt és azután eltűnt. Nem látták többé. A félig asszony, félig leány egy ideig várt, remélte, hogy még visszatér a hűtelenné vált kedves s csak később, sokkal később vette észre, hogy csalának esett áldozatul. Sietett a rendőrségre és megtette a feljelentést.

A londoni rendőrség azután megállapította, hogy Heitner a kelengyét tizenöt font sterlingért elzálogosította és Amerikába vitorlázott. A leány visszatért Budapestre s az itteni rendőrségen is megtette a feljelentést oszáló álférje ellen. A nyomozással megbízott, Szentkirályi Béla rendőrfogalmazó körözőlevelet adott ki Heitner ellen.

SPORT.

+ Football match. Az „Aradi Posta és Távirati Tisztviselők Sport Egyesülete” e hó 24-én, vasárnap d. u 5 órakor a vágóhid melletti sporttelepén football mérkőzést rendez az „Aradi Vagongyári Sport Egyesület” football csapatával. Előre láthatólag élvezetes játékot fog produkálni a két csapat.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egy előfizető. Három napig érvényesek.

D. L. Ha jó novellája van, küldje be. Verseket nem kérünk.

V. J. Az elsőt már más lapok közölték. A tudósításokat az esemény megtörténtének napján telefonon kérjük a délutáni órákban. — A második dolog jelentéktelen.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 22

Végre olyan az időjárás, hogy a oszlop gyors teljesítése lehetséges, így ma már sok helyen készültek el a munkálatok, de még több felé vannak vissza ve'e.

A gabonaüzlet irányzata továbbra is szilárd maradt.

Eladásra került:

300 mm. új buza	8 30—8 80
100 mm. tengeri	5 40—5 50
Névl. jegyzés új rozs	6 10
Névl. jegyzés új árpa	5 10
Névl. jegyzés új zab	6 50

Az árak ötven kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti Áru- és Értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 22

Amerika ¼-el magasabb. Kínálat, vételkedv kielégítő. 15 ezer mm. 5 fillérrel magasabb.

Az árak 50 fillérként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza 1910. októberre	9 52	9 52
Buza 1911. Áprilisra	9 78	9 79
Rosa 1910. októberre	7 08	7 18
Zab 1910. októberre	7 18	7 17
Tengeri 1910. júliusra	5 55	5 54
Tengeri 1910. aug.-ra	5 65	5 67

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Július 22. —

Magyar aranyjárdék 4%	...	113 10
Magyar koronajárdék 4%	...	92 05
Magyar koronajárdék 3½%	...	82 75
Magy. földteherm. kötvény 4%	...	92 75
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	...	93 60
Magyar nyeresémsorsorjegy kölcsön	...	225.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	...	156 60
Osztrák járdék papírban	...	94.—
Osztrák járdék ezüstben	...	97 75
Osztrák járdék aranyban	...	116 50
Osztrák koronajárdék 4%	...	94.—
1860. évi osztrák államsorsjegy	...	171.—
Osztrák-magyar bankrészevény	...	18 40
Magyar hitelbank-részevény	...	846 25
Osztrák hitelintézeti részevény	...	670.—
Osztr.-magy. államvasuti részevény	...	739 15
20 frankos arany (Napoleonkor)	...	19 06
Német birodalmi marka	...	—117 42½
London vista	...	—240 12½
Páris vista	...	95 25
20 márkás arany	...	23 49

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. július 22.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új	8 50—8 60
76	8 60—8 70
77	8 70—8 80
78	8 80—8 90

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos új	8 40—8 50
Rosa új	6 30—6 40
Árpa új	5 50—5 60
Zab új	6 30—6 35
Tengeri régi	5 50—5 60

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NYÁRI SZINHÁZ.

Szombat, 1910. július hó 23-án:

A g é s á k

vagy:

Egy japán teaház története.

Nagy operette 3 felvonásban. Iria: Oven Hall. Zenéjét szerzette: Sidney Jones. Fordították Fáy J. Béla és Makay E.

SZEMÉLYEK:

Reginald Cunningham	B. Szabó J. Gerő János.	Molli Seamora Dióssy Nusi. Tekmini Szabó L.
Vun-Chi	Polgár S.	Júlietta Zalai Margit.
Imari márki	Várnay Jenő.	Lady Constans Benkóné P.
Mimoza	Wlassák V.	Worthingthon Lászy Etel.

Kezdete 8 óraker.

URÁNIA SZINHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. július 23-án, szombat:

1. A kis f.ledékény. Humoros. — 2. Inzurgensek. Dráma. — 3. Papi bukfencezik. Humoros. — 4. A gyűlötség adó a. Dráma. — 5. Olasz hidászok gyakorlata. Látványosság. — 6. Leleményes főbírlők. Humoros. — 7. A genfi tó. Látványos. — 8. Biskra. Természet után.

Előadások délután ¼ 7 órától kezdve.

Helyzetek: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni. Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Csukrászda.

NYILTTÉR.

Dr. Halász miskolci szakorvos

„SANITOL.”

száj- és fogápoló szerrel

Minden eddig létezőnél tökélesebb és megbízhatóbb szerrel, melyek a legújabbban megállapított tudományos és klinikai vizsgálataik alapján egyedül sikeres és helyesnek talált alapelvek szerint készülnek. Használati utasítás szerint eljárva, a fogakat megvédik a romlástól. Végtelen kellemes szájjá. Ideálisan tiszta száj és fogak. 2724

Megfizethetetlen előnyük,

hogy rendszeres használatuk mellett megvéd a heveny fertőző betegségektől (vörheny, kanyaró, torokgyík stb.) és azért gyermekek részére már ez okból is különösen alkalmas a használatuk. Ideális szép és jó fogkefék. Kaphatók használati utasítással:

Vojtek és Weisz droguériájában, Aradon.

Nagy üveg szájjáv 2 korona, kis üveg 1 korona 20 fillér. Fogpor 1 korona. Fogkefe 1 korona 40 fillér.

Kérje csak a valódi

Kiváló tolett szerrel.

Százezzer családnál használatban.

A bőrt puhává, fehérré és egyben ellenállóképesé teszi a kellemetlen időjárás ellen. Csakis a vöröses 15, 30 és 75 filléres dobozokban. Valódi Kaiser Borax-Szappan 80 fill. Tols-szappan 40 fill.

GOTTLIEB VOITH Wien III/1

Mindenütt kapható. 2891

Keresek

egy intelligens izraelita

kóser uribárat,

a hol harmadik kereskedelmibe járó fiam

teljes ellátást

kaphat.

Előnyben részesülnek olyan helyek, a hol fiam a tanulásban segítségét kaphat. 2817

Cím a kiadóhivatalban.

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

vizvezeték, szerelő és bádogos üzletet nyitottam.

Amidőn biztosítom a n. é. közönséget arról, hogy bárminemű e szakmába vágó munkát a legnagyobb szakértelemmel, lelkiismeretesen és szolid árak mellett elvállalok. Kérem szives pártfogásukat, tisztelettel 2422

Czitrom Adolf,

Arad, Atzél Péter-utca 1. szám.

Telefon 761. sz.

Uj Internátus Lippán.

A t. érdekelt szülők értesítetnek, hogy az 1910-11-iki iskolai tanévre a modern követelményeknek minden tekintetben megfelelő fiu-nevelőintézet nyílik Lippán, a mely felett a főfelügyeletet a helybeli középiskolák igazgatója, míg a tanulmányi felügyeletet a tanári testület 1-1 tagja gyakorolja; egészségi szempontból pedig a városi főorvos felügyelete alatt áll. 2789

Helyszűke miatt az első évben csak **korlátolt számban** vétetnek fel felsőkereskedelmi-, polgári- és elemi-iskolai növendékek **igen mérsékelt díj** mellett.

Jelentkezők f. évi augusztus hó 5-ikéig vétetnek fel.

Prospektussal készséggel szolgál

A Lippai Diák-Otthon Igazgatósága
Lippán.

PETROSAFROL

Bevált készítmény a hajnövés előmozdítására, a fejbőr erősítésére, hajhullás és korpaképződés megakadályozására.

A Petrosafroltól a haj selyempuha, rugganyos lesz.

ÁRA 1 KORONA. 361

6 üveget ingyen láda és csomagolásban bérmentve küld

FÖLDES KELEMEN

gyógys. ertára ARAD.

Minden üveghez részletes utmutatás van mellékelve miként használandó e készítmény és miként ápoljuk hajunkat, hogy az egészséges szép s tömör legyen.

A készítmény ártalmatlanságáért teljes garanciát vállalok.

Olcsó árjegyzék!

oly cikkekről, melyek kizárólag nálunk szerezhetők be.

Joupon tiszta selyem taftt 5 frt. 80.
darabja

Moire selyem darabja 4 frt.

Cloth lüszter és mosó jouponok feltűnő olcsó áron.

Herveth fűző, legujabb facon, darabja 3 frt. 50.

Nagy parthie vétel férfi és női zsebkendőkből. 461

Sok ezer méter schweici himzés maradékok féláron.

Plüsché szőnyegek nyírott, prima, csekély szépséghibával — újabb szállítmány érkezett.

Szőnyeg maradékok rendkívül olcsón.

Kelengye áruk

Óriási kész raktár mindennemű fehérneműkből, **női ingek, corsetták, himzett kész ágy készletek, Schroll chifon, prima cérna vásznak** egyelőre még minden **áremelkedés nélkül nálunk beszerezhetők.**

Rosenblüh H. és Társa
ARAD

Első svájci csokoládé-gyár

keres a vevőközönségnél jól bevezetett

helyi ügynököt.

Kimerítő ajánlatokat Ue 6685. h. számú jel alatt Annoncen-Expedition Union-Reklame Bern (Schweiz) közvetít. 2818

Hirdetés.

Kresmarik E., volt békéscsabai kereskedőnek üveg-, porcellán- és diszmű-áruból álló és szakértők által 17785 K. 04 fillérre becsült áruraktára ajánlati verseny útján egy tömegben szabadkézből, készpénzfizetés mellett eladó.

Ajánlatok e hó 25-én, délután 5 órájáig nyújtandók be az ár 10%-ának, mint bánatpénznek melléklése mellett **Rosenthal Ignác** urnál, a Kereskedelmi Csarnok helyettes elnökénél Békéscsabán.

Ugyanitt részletes leltár megtekinthető.

A megvett áruk végeladás után Békéscsabán nem értékesíthetők — 7 napon belül elszállítandók, s a bánatpénz csakis az elszállítás igazolása után fog visszafizettetni.

Az ajánlatok felett e hó 26-án, délután 4 órakor fog a Kereskedelmi Csarnok dönteni, esetleg a pályázókkal való szóbeli értekezés alapján is, de fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatokat tetszése szerint elfogadja, vagy visszautasítsa.

Kelt Békéscsabán, 1910. július 20-án.

2812

A Kereskedelmi Csarnok.

Fontos közlemény.

Nagy tétel cérna és pamuth vásznakat sikerült olcsón beszerezni. Felhívjuk a n. é. közönség figyelmét e kivételes alkalomra; a vásznak üzletünkben bar-mikor, minden vetelkényszer nélkül megtekinthetők; árkülönbségek a rendes forgalmi árakhoz 25 — 0 százalék.

Vászonmaradékok új, olcsóbb árjegyzése Pamuth vászon, mindenre jó, erős minőség métere 28 kr. rendes forgalmi ára 34 kr. Vékonyzálu legjobb és legszébb minőség métere 30 kr., rendes forgalmi ára 38—40 kr. Mosott madapolan obifon métere 28 és 33 kr. rendes forgalmi ára 36-45

Varrás nélküli alsó lepedő, szegett prima bőr erős minőség, hófehér, darabja 1 frt. 40 másodrendű — de azért tartós! 1, 20 Utolérhetetlen olcsó árak!

PRO HIRDETÉSEK.

AKINEK

ismeretség híján

bánsátságra,
nevelésre,
tulajdonosi,
könyvelésre,
segédre,
ispánra,
szaktanársra,
kulcsárra,
vanczellésre,
kertiészre,

kulcsárra,
gazdasszóra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
vagy szükségére,

AKI

eladni kíván

háztart.,
szőnyeg,
tort.,
gyümölcsöt,
gabonát,

háztart.,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

AKI

bérbévegni kíván

háztart.,
házat,
vadászterületet,

kocsit,
lovat,
halászatot,
telket,

AKI

szolgálatot vételezni vagy bérbévegni kíván: legbiztosabban értekezni, ha az

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értekezni, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetései

rovatait használja

Állvány faanyag!

Eötvös-utcai Várba vezető hidnál különféle méretű állvány faanyagok és pallók eladók, mely anyagok igen alkalmasak gazdasági épületekhez, építéseknek, munkáállványokhoz. Bővebb felvilágosítást ad kint a hidnál Tóth Lajos, hídcsinálási vállalkozó. 2819

Kiadó

augusztus hó 1-ére egy 4 szobából és az összes mellékhelyiségekkel álló modern lakás Orczy utca 6. szám alatti házban. Értekezhetni ugyanott, földszint balra. 2816

Gyorsírásban

és irodai teendőikben jártas kisasszony, lehetőleg azonnali belépésre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 2820

A nyaraló és fürdőző

közönség figyelmébe ajánlom 90 ezer kötetes kölcsönkönyvtáramat. — 80.000 kötetes zenekölcsönző intézet. — Confetti és lamponok legjutányosabb forrása. — Olcsóságok levélpapírosban. Üzleti könyvek: Strazák stb. nagy raktára. — Irodai kellékek és írószerreklék különlegességek. — Antiquarium. Kerpel Izó könyvkereskedése Aradon. Telefon 385. sz. 525

Olcsó pénzt

közvetit tisztviselő-, váltó- és jelzálog-kölcsönökre, továbbá minden elfogadható érték 70%-áig. Weber Károly bankbizományos, Világos. Telefon szám 20. 2478

Üzlethelyiség

Ujaradon, Neuman Testvérek földterületén kiadó. Érdeklődők a háztulajdonosok aradi irodájában nyernek felvilágosítást. 2804

Intézeti felügyelőnőre

van sürgős szüksége az aradi állami gyermekmenhelynek. Háztartás vezetéséhez értők előnyben részesülnek. Jelentkezni lehet délelőtt 11-től 2 óráig az állami gyermekmenhelyen. 2808

Lampion, Confetti

legolcsóbb árban. Crépe papírok a legdivatosabb színekben. Nyári Divatalbum 60 fillér Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. Telefon 517. 167

Kész talicskák

nagyban és kicsinyben, vasalva vagy anélkül olcsón kaphatók. Viszont elárúsítók kedvezményben részesülnek. Geiszel jármű- és faárugyár Miksa-utca 2-3. 2505

Ha cigarettázik

használjon Progress szivarkahüvelyt, 100 drb 28 fill. 1000 drb. K. 2-40. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1851

Augusztus elsejére, 4-5 szobából, fürdőszobából és mellékhelyiségekből álló modern lakást keresek. Ajánlatokat „KÉNYELMES” jelige alatt az Általános Tudósító hirdetési osztálya Budapest, VII. Erzsébetkörút 41. továbbít. 8651

Alkalmi vételek

és eladások

Ékszeráruanyagban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételre vagy más tárgyakra átcsereztetésre. TELEFON 438. TELEFON 438.

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet
Gurahoncon.

Ajánlunk elsőrendű száraz 7 láb hosszú

SZŐLLŐKARÓT

ugyszintén

bükk, cser és gyertyán hasáb és dorongfát

a legjutányosabb árak mellett. — Kivánatra ár-ajánlattal szolgálunk.

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet.

2707

770—1910. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur rendeletére a Maros folyó konop-aradi szakaszán használatban levő vízi járművek kijavításához szükséges különböző méretű, együtt 11.9104 m² tölgyfa és 80.693 m³ fenyőfaanyag szállításának vállalat utján való biztosítása céljából, az aradi m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében (Ferdinánd-utca 10. sz.) 1910. évi augusztus hó 10-én déli 12 órakor nyilvános, zárt ajánlati versenytárgyalást tart.

Az ajánlatokat a hivatalnál díjtalanul megszerezhető miata rovatainak megfelelő kitöltésével, a melyekben a szállítandó anyagok neme, darabszáma, méretei és tömege részletesen felsorolva, a jelzett napon délelőtt 11¹/₂ óráig kell a hivatal főnökéhez benyújtani. 2739

Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Az ajánlati, részletes és általános feltételek, valamint a szerződés tervezete a hivatalnál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Arad, 1910. évi július hó 16-án.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Olvasóinkat

tisztelettel kérjük
bevásárlásaiknál
lapunkban olvasott
hirdetésre hivatkozni.

Aradi Fehérnemű Készítő Ipar Vállalat. — Freimann Lipót, tulajdonos.

Városi és megyei telefon 651.

Női hálókabátok

2.40, 3 —, 3.50, 4.—

Menyasszonyi kelengyék 200 K. tól 4000 ig.
Férfi fehérneműk mérték szerint a legolcsóbb árban. A tavalyi mintagyűjteményemet olcsón kiárusítom. Vidéki meghívásokra dusan felszerelt új mintagyűjteményemmel azonnal jövök. Kivánatra költségvetéseket adok.

Női nadrágok

2.—, 2.50, 2.80, 3.—

Gyermek intézeti fehérneműk

olcsó árban.

2818

Figyelem!

Nagy fehérnemű vásár!

Aradinyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Berger és Wirth budapesti festékgyárának festékével.